

Latvijas zivsaimniecības politikas nacionālās dīvainības, jeb par to, kas bij', par to, kas būs?... 2.

*„No kurienes cilvēkam tāda pašpārliecība,
ka spogulī viņš redz sevi?...”
Atšķetinātie „mezglu punkti”.*

Mihails Žvaņeckis.

Godātais lasītāj!

Šā raksta pirmajā daļā Latvijas Makšķernieku asociācijas (LMA) Valde solīja, ka uz pavasara pusi tam varētu sekot turpinājums cerot, ka līdz Saeimas pavasara sesijas slēgšanai likumprojekts „Grozījumi Zvejniecības likumā” tiks izskatīts līdz galam. Diemžēl neviens nevarēja paredzēt, ka laika trūkuma dēļ likumprojekts „uzkārsies”, tāpēc tā tālāka skatīšana (faktiski – pabeigšana) uz 3.lasījumu tika atlikta uz Saeimas rudens sesiju. Tāpēc pašreiz varēsim pastāstīt tikai par notikumiem, kuri likumprojekta sakarā Saeimas Vides apakškomisijā un pēc tam Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā risinājās līdz pavasara sesijas slēgšanai.

Viens no iemesliem kāpēc likumprojekts laika ziņā „uzkārs” ir fakts, ka Tautsaimniecības komisijas darba kārtībā bez minētā likumprojekta bija vēl... apmēram 40 likumprojekti.

Otrs iemesls bija Rīgas domes pasūtītais pētījums par Buļļupi (par to zemāk), kura gaidās likumprojekta tālāka skatīšana tika atlikta uz mēnesi.

Trešais iemesls bija komisijas priekšsēdētāja maiņa, jo iepriekšējais priekšsēdētājs Vjačeslavs Dombrovskis nolēma nodarboties ar izglītības un zinātnes lietām ministra statusā, un viņa vietā par komisijas priekšsēdētāju ievēlēja viņa partijas (RP) biedru Jāni Ozoliņu. Tā pagāja vēl viens mēnesis...

Lasītāja zināšanai – minēto likumprojektu Ministru kabinets (MK) Saeimā iesniedza pagājušā gada vasaras beigās, kaut gan par to, ka Zemkopības ministrija (ZM) gatavo grozījumus Zvejniecības likumā (ZL) bija zināms jau 2011.gada beigās.

Lai kā arī nebūtu, bet daudz kas valsts iekšējo ūdeņu zivsaimniecības politikas sistēmā pēc likuma grozījumu stāšanās spēkā „sagriezīsies ar kājām gaisā”. Nav noslēpums, ka galvenā vaininiece šajā sakarā ir LMA, kura savus priekšlikumus uz likumprojekta 2.lasījumu iesniedza ar Vides apakškomisijas priekšsēdētāja Dzintara Kuduma starpniecību. Paldies!

Tāpat nav noslēpums, ka vairākiem cilvēkiem LMA priekšlikumi bija negaidīti un nenoliedzami nepatīkami, izraisot atklātu un slēptu pretdarbību. Bet bija arī cilvēki, kuri par LMA priekšlikumiem pārsteigti nebija. Tas attiecas arī uz daudziem Saeimas iepriekšējo sasaukumu deputātiem, kuri labi zināja par LMA panāktajiem grozījumiem ZL iepriekšējos gados, vēlot veiksmi un solot atbalstu arī šoreiz. Priekšlikumu apstiprināšana plenārsēdē 2.lasījumā apliecina, ka deputāti savu solījumu ir pildījuši. Paldies!

Daudz ko „sagriezot ar kājām gaisā”, likuma „problēmu vezums” noteikti kļūs vieglāks, jo tiks atšķetināti atsevišķu ļoti būtisku problēmu „mezglu punkti”, par kuriem rakstīts šā raksta pirmajā daļā. Paldies vairāk nekā trijiem simtiem lasītāju, kuri to bija lasījuši. Tagad viņu un citu lasītāju uzmanībai piedāvājam raksta otro daļu, kurai gada nogalē sekos trešā, jeb nobeiguma daļa.

Vai LMA Valde ir gandarīta par jau tagad sasniegto? Gan jā, gan nē.

Jā tāpēc, ka plenārsēde likumprojekta 2.lasījumā apstiprināja visus LMA stratēģiskos priekšlikumus, starp kuriem īpaši izceļami tādi, kuri attiecas uz zivju resursu ilgtspējīgas

izmantošanas un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanu iekšējos ūdeņos, kas tiešā veidā attiecas arī uz makšķernieku interesēm.

Jā tāpēc, ka grozījumi pēc to stāšanās spēkā novērstīs vairākus zivju resursu pārvaldības riskus iekšējos ūdeņos, kuros zvejas tiesības pieder valstij.

Jā tāpēc, ka lietu „sagriešanā ar kājām gaisā” LMA vairs nebija viena kā iepriekšējos vairāk nekā desmit gadus, tāpēc par atbalstu un līdzdalību vislielākā pateicība Makšķernieku radošajam klubam.

Nē tāpēc, ka pretdarbība salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem bija kļuvusi ievērojami agresīvāka un ciniskāka, bez jebkādiem sirdsapziņas pārmetumiem un ierastiem līdzekļiem lietā liekot arī atklātus melus.

Kuri bija tiešie un netiešie pretdarboņi un kādi bija meli – par to šajā, raksta otrajā daļā.

Lai arī daži notikumi likumprojekta sakarā norisināsies vēl rudenī, tomēr ceram, ka jau notikušie sniegs lasītājam pietiekamu priekšstatu un skaidrību par daudziem faktiem un to īstenību, dodot iespēju izdarīt secinājumus ne tikai par atsevišķām valsts institūcijām, sabiedriskām organizācijām un atsevišķiem cilvēkiem, bet arī par to, cik Latvijā mēs vēl esam tālu no valstiskas domāšanas un rīcības atsevišķu problēmu risināšanā. Diemžēl...

Kam ir interese un pacietība, lūdzu, lasiet!

Atšketinātie „mezglu punkti”.

Kādu laiku atpakaļ mēģinājām LMA Valdē pakavēties atmiņās par notikumiem saistībā ar visiem LMA līdz šim panāktajiem grozījumiem Zvejniecības likumā (ZL), t.i., no 2001.–2004.gadam, kā arī par notikumiem saistībā ar neseno grozījumu procesu, bet atmetām ar roku, jo tad vajadzētu arī iedomāties kāda varētu būt situācija ar zivju resursu ieguvu iekšējos ūdeņos, ja šie grozījumi netiktu veikti... Nē, to nu gan negribējās.

Nav šaubu, ka rudenī plenārsēdē apstiprinās likumprojektu arī 3.lasījumā, jo tā priekšlikumus konceptuāli apstiprināja jau 2.lasījumā. Tas nozīmē, ka jau apstiprināto priekšlikumu konceptuālo būtību uz 3.lasījumu mainīt vairs nevar, tikai nepieciešamības gadījumā veikt redakcionālus precizējumus vai papildinājumus.

Stāstījumu sāksim ar vissvarīgākajiem grozījumiem ZL, kuri pēc to stāšanās spēkā principiāli izmainīs zivju resursu pārvaldības, tai skaitā arī to ieguves līdzšinējo praksi zvejniecībā iekšējos ūdeņos. LMA nemaz neslēpa, ka šoreiz tās galvenais stratēģiskais mērķis bija tieši tāds – panākt attiecīgās principiālās izmaiņas.

Skaidrības labad jānorāda, ka vairāki likuma panti, daļas un punkti ir savstarpēji cieši saistīti, tāpēc, ja tiktu izmainīta tikai kāda viena vai pāris atsevišķas likuma normas, tas praktiski izslēgtu principiālu izmaiņu veikšanas iespējas arī hierarhiski zemākajos normatīvajos aktos, t.i., zvejniecības, makšķerēšanas un citos ar zivsaimniecības nozari saistītos MK noteikumos. Bet, ja izmaiņas likumā neizdotos veikt vispār, tad minēto normatīvo aktu grozīšana būtu vienkārši bezjēdzīga, jeb kārtējais „kosmētiskais remonts”.

Respektīvi, tikai stratēģiskā mērķa īstenošanas gadījumā ZL līmenī tiktu nodrošināti konkrēti pamata priekšnosacījumi, lai principiālas izmaiņas tam pakārtotajos normatīvajos aktos vispār būtu iespējamas.

Tādā gadījumā principiāli izmainītos arī līdzšinējā „līdzsvara”, jeb „vienlīdzības” politika starp zivju resursu ieguvu zvejniecībā un makšķerēšanā. Kaut vai ņemot vērā faktu, ka zvejniecībā iekšējos ūdeņos nozvejas kopējais apjoms un nozvejas apjoms atsevišķām zivju sugām līdz šim netika limitēts. Pretstatā makšķerēšanai, kurā ieguves limits (loma lielums) bija/ir noteikts 18 zivju sugām un 3 sugām arī svara limits.

Tādā gadījumā principiālās izmaiņas ZL tieši un būtiski ietekmētu arī konceptuālas izmaiņas zivju resursu ieguves kontroles jomā.

Pēc tam, kad plenārsēde apstiprināja attiecīgos priekšlikumus 2.lasījumā, LMA uzsāka (būtībā – turpināja) konkrētus praktiskus priekšdarbus saistībā ar kontroles jomu. Viens no tiem – tā ierosināja Valsts vides dienesta vadībai sākt izstrādāt valsts ūdens bioloģisko resursu ieguves kontroles valstisku koncepciju, jeb nacionālo stratēģisko plānu. Koncepcijas būtība – kas, kur un kā turpmāk būs atbildīgs par ūdens bioloģisko resursu ieguves kontroles nodrošināšanu valstī, it sevišķi pēc „Zemes pārvaldības likuma” stāšanās spēkā. Dienesta vadība LMA ierosinājumu pilnībā atbalstīja.

Jāpiebilst, ka LMA par šādas koncepcijas izstrādes nepieciešamību minēja jau pagājušā gada nogalē Vides apakškomisijas sēdē, kad dienesta vadība tajā prezentēja paredzēto reformu Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldē. Arī apakškomisija LMA ierosinājumu atbalstīja. Bet tas jau ir cits stāsts.

Gribam cieši uzsvērt, ka LMA stratēģiskajam mērķim – *principiālu izmaiņu* veikšanai ZL nebija nekāda sakara ar to, kuri no zivju ķērājiem noķer vairāk vai mazāk, kuri labāki vai sliktāki, kuri godīgāki vai negodīgāki, bet gan ar zivju kā dabas resursa ilgtspējības un ieguves vienlīdzīgu tiesību, pienākumu un atbildības nodrošināšanas valsts politiku (kuras īstenībā līdz šim nebija).

Neatkarīgi no tā, vai:

- zivis iegūst ar zvejas vai makšķerēšanas rīkiem,
- zivju ieguve ir arods vai vaļasprieks, jo ar varu neviens nav spiests būt par komerciālo zvejnieku vai pašpatēriņa zvejnieku, makšķernieku vai zemūdens mednieku,
- zveja ir vai nav nozīmīga apmēram 370 komerciālajiem zvejniekiem un viņu ģimenēm,
- zveja ir vai nav nozīmīga apmēram 2500 pašpatēriņa zvejniekiem un viņu ģimenēm,
- makšķerēšana ir vai nav nozīmīga apmēram 120000 makšķerniekiem un viņu ģimenēm.

Iespējams kāds no lasītājiem nezina, ka *iekšējo ūdeņu, kuros zvejas tiesības pieder valstij* kopskaita procentuālais īpatsvars attiecībā pret visām Latvijas upēm un ezeriem ir sekojošs – apmēram 0,5% upes un apmēram 20% ezeri (pārējie ir *privātie ūdeņi, kuros zvejas tiesības valstij nepieder*). Vairāk nekā 50% no šīm upēm un ezeriem notiek rūpnieciskā zveja, kurai iedalīto (piešķirto) zvejas rīku skaita limiti ir apmēram 170 km zivju tīkli (ezeriem), apmēram 900 zivju murdi (ezeriem un upēm), apmēram 450 zušu murdi (ezeriem un caurtecēm) u.c.

Piebilde skaidrībai (no ZM izstrādātā un MK apstiprinātā „Zivsaimniecības nozares Nacionālā stratēģiskā plāna 2007.-2013.gadam”) – „*Latvijā rūpnieciskā zveja ir atļauta lielākajā daļā iekšējo ūdeņu – ap 300 ezeros, 15 ūdenskrātuvēs, vairāk nekā 20 upēs vai to posmos, bet nēģu zveja – 16 upēs.*” MK noteikumi Nr.1374 „Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos” liecina, ka situācija attiecībā uz rūpniecisko zveju plānā minētajā laikā nav mainījusies.

Ņemot vērā augstāk minēto, tad... **vai varēja būt vēl kāds cits loģisks risinājums kā *principiālu izmaiņu veikšana ZL*, lai zivju resursu ieguvi Latvijas iekšējos ūdeņos kaut kad varētu sākt uzskatīt par daudz-maz civilizētu un 21.gadsimtam atbilstošu?**

Iepriekš minētā sakarā gribam sniegt kādu zīmīgu citātu no kādreiz populārā žurnāla „Mednieks un Makšķernieks” (1932., Nr.10) kas liecina, ka zivju ķērāji un ūdeņu „apsaimniekotāji” arī 20.gadsimta sākumā savā domāšanā un rīcībā neko daudz neatšķīrās no saviem pēctečiem mūsdienās: „*Kā patlaban tās lietas pastāv, ilgi turpināties vairs nevar. Mēs nesaimniekojam, bet izsaimniekojam, nodzīvojam to, kas mums vēl ir. Tautā vienmēr vēl valda vecie, primitīvie uzskati, ka zivis ir brīva dabas dāvana, kuru atliek, vienalga, kādā ceļā, tik ķert, un ka dabas bagātības ir neizsmeļamas.*”

Šādu un līdzīgu neglaimojošu piemēru iz pagātnes, kuri kā spogulī atspoguļojas arī mūsdienu Latvijā, ir daudz vairāk nekā lasītājs var iedomāties... Kam ir vēlšanās uzzināt ko vairāk, var pameklēt bibliotēkās.

Protams, ka ZL būtu jāveic vēl milzum daudz citus – gan definējošus, gan strukturālus, gan jēdzieniskus, gan valodnieciskus grozījumus, jo pašreiz tam vairāk līdzības ar daiļliteratūru, nevis ar zivsaimniecības nozares „jumta” likumu mūsdienu izpratnē. Šai LMA atziņai pilnībā piekrīt arī Vides apakškomisijas priekšsēdētājs Dz.Kudums, daudzi citi deputāti un Saeimas Juridiskais birojs. Gan jau kaut kad tiks izdarīts arī tas.

Parasti pārmaiņu procesos ir kādi *cēloņu un seku kopsakarību būtību* izsakoši un ne reti gandrīz neievēroti vārdi, kuri tai pašā laikā simboliskā veidā ļoti precīzi raksturo nozares spēlētāju priekšnojautas par sistēmā briesošām pārmaiņām, kuras var apdraudēt arī viņu ierēdniecisko vai amatpersonisko līdzšinējo komfortu. Grozījumu process ZL nebija izņēmums, un šādus vārdus tuvu lūgumam vienā no Vides apakškomisijas sēdēm pieklusinātā balsī no sevis „izspieda” viens no zivsaimniecības nozares politikas spēlētājiem – *būtu jau labi, ja viss paliktu pa vecam...*

Jau raksta pirmajā daļā uzsvērām, ka LMA mērķis nebija vērsšanās pret zvejniecību kā tādu, bet gan pret zivsaimniecības politikas sistēmu, „pateicoties” kurai zivju resursu ieguve zvejniecībā iekšējos ūdeņos varēja gadu gadiem pastāvēt tāda, kādu to labāk vai sliktāk zināja daudzi. Tai pašā laikā varbūt nepievēršot uzmanību vai neiedomājoties par konkrētām savstarpēji cieši saistītām likuma normām, kuras savai labklājībai radīja pati sistēma.

Īsumā par LMA galveno stratēģisko priekšlikumu satura konceptuālo būtību, kurus komisija jau ir atbalstījusi arī uz 3.lasījumu (ar to pamatojumiem var iepazīties šā raksta pirmajā daļā, kuri koncentrētā veidā tika iesniegti arī Vides apakškomisijai):

1. Turpmāk maksķerēšana no visiem viedokļiem būs atdalīta no vēžošanas un zemūdens medībām un „Maksķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumos” maksķerēšanai būs atsevišķa nodaļa. Vārds *maksķerēšana* vairs netiks saistīts ar līdzšinējo „piekabinājumu” *amatierzveja*.
2. Turpmāk likumam būs noteikts mērķis, kas tā darbību un līdz ar to arī tajā deleģētos MK noteikumus „saturēs rāmī”.
3. Turpmāk zivju resursus pārvaldībai būs jāveic pētījumi un jāsniedz zinātniski pamatotas rekomendācijas, kuru saturam tiks noteiktas konkrētas prasības.
4. Turpmāk komerciālajā un pašpatēriņa zvejā iekšējos ūdeņos, kuros rūpnieciskā zveja ir atļauta, kopējā nozveja sadalījumā pa ūdenstilpēm un nozveja atsevišķām zivju sugām tiks limitēta.
5. Turpmāk iekšējos publiskajos ūdeņos, kuros rūpnieciskā zveja ir atļauta, pašpatēriņa zvejā būs atļauts izmantot tikai zivju murdus (šajā gadījumā tas attiecas uz publiskajiem ezeriem, jo zveja ar zivju tīkliem publiskajās upēs tika aizliegta 2004.gadā).

Pie vissvarīgākajiem LMA ierosinātajiem likumprojekta atsevišķu redakciju precizējumiem, kurus uz 3.lasījumu savstarpēji apsprieda un atbalstīja Saeimas Juridiskais birojs, ZM Zivsaimniecības departamenta vadība un LMA, gribam minēt:

- ZL 14.panta otro daļu kas noteiks, ka ZM turpmāk būs jānodrošina informācijas publisku pieejamību ZM un tās padotībā esošo iestāžu tīmekļa vietnē ne tikai par Valsts vides dienesta, Lauku atbalsta dienesta, pašvaldību un institūta BIOR apkopoto informāciju par zivju resursu izmantošanu, bet arī par maksķerēšanu, vēžošanu un zemūdens medībām un izmantotajām rūpnieciskās zvejas tiesībām,
- ZL 15.panta otro daļu kas noteiks ne tikai kārtību kādā fiziskā persona izmanto maksķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību tiesības, bet arī noteiks deleģējumu kādos gadījumos un kādās atšķirības robežās pašvaldība būs tiesīga noteikt papildus nosacījumus (kārtību) zivju un vēžu ieguvei tās administratīvās teritorijas ūdeņos. Tas nozīmē, ka pašvaldībai turpmāk būs tiesības noteikt divu veidu papildus nosacījumus (kārtību). Pirmajā gadījumā – licencētajai maksķerēšanai, licencētajai vēžošanai un licencētajām zemūdens medībām, un šajā gadījumā zivju un vēžu ieguve notiks, papildus iegādājoties attiecīgo licenci (kā līdz šim). Otrajā gadījumā (tas būs jauninājums) – noteikt papildus nosacījumus (kārtību) zivju un vēžu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai, un šajā gadījumā zivju un vēžu ieguve notiks bez licences papildus iegādes.

Par abu šo ZM priekšlikumu satura konceptuālo būtību ZM Zivsaimniecības departaments un Vides konsultatīvā padome principiāli vienojās 2012.gada pavasarī pēc tam, kad padome bija ZM

iesniegusi rakstiskus atzinumus par tās izstrādātajiem priekšlikumiem grozījumiem ZL. Vēlāk šie priekšlikumi tika iekļauti ZM priekšlikumu paketē uz likumprojekta 1.lasījumu, kuriem, kā minēts iepriekš, uz 3.lasījumu tika veikti redakcionāli precizējumi un papildinājumi.

Pagātne tagadnē.

Nenoliedzami – rūpniecisko zveju Buļļupē likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” sakarā var saukt gandrīz vai par simbolisku „mezgla punktu”, kam Vides apakškomisijas un Tautsaimniecības komisijas sēdēs tika veltīts salīdzinoši daudz laika. Vienā sēdē to skatīja pat atsevišķi. Jāpiebilst, ka priekšlikums par rūpnieciskās zvejas aizliegšanu Buļļupē bija viens no priekšlikumiem, kas tika pārcelts uz rudenī, jo līdz tā izskatīšanai uz 3.lasījumu komisija laika trūkuma dēļ gluži vienkārši nenonāca.

Kopumā minētajam likumprojektam jau tika veltīts rekordliels sēžu skaits, kas tuvākajā laikā ZL sakarā, domājams, labots netiks. Lielajam sēžu skaitam ir arī kāds būtisks papildus iemesls, kuru lasītājs var arī nezināt. Proti, tagad sabiedriskajām (nevalstiskajām) organizācijām ir daudz lielākas iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu likumdevējas (arī izpildvaras) līmenī nekā iepriekšējos gados. Lai arī kāda nebūtu cilvēku attieksme pret Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā (ES), tomēr par iepriekš minēto jāpateicas tieši ES normatīvajiem aktiem, kuri pēc iestāšanās ES kļuva saistoši arī Latvijai.

Arī šoreiz ZL grozījumu procesa vēsture atkārtojās, jo jau 2001.gada rudenī par atsevišķām likuma normām tika karsti un ilgi diskutēts gan Tautsaimniecības komisijā, gan plenārsēdēs.

Toreiz LMA vissvarīgāk bija panākt, lai likumā tiktu noteikts sekojošs deleģējums – *„Ministru kabinets izdod noteikumus par to upju (upju posmu) sarakstu, uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkāda veida mehāniskus šķēršļus.”* (26.pants, sestā daļa), kas arī tika izdarīts (noteikumi stājās spēkā 2002.gada februārī). Ja tas nebūtu izdevies, tad lasītājs var iedomāties kā turpmāk izskatītos mūsu mazās upes, jo Latvijā ir apmēram 700 dažādi dambji, kuri „gaidīt gaidīja uz pārtapšanu” par mazo HES aizsprostu dambjiem...

Vēsture atkārtojās arī 2004.gadā, kad LMA priekšlikumi arī daudz ko „sagrieza ar kājām gaisā”. Proti, likuma līmenī tika apstiprināta sabiedriskās vides inspekcijas (Valsts vides dienesta un pašvaldību pilnvaroto personu) izveide un noteikta tās kompetence (19.pants, ceturtnā daļa), ko panākt bija visgrūtāk; tika noteikts aizliegums zvejā upēs izmantot zivju tīklus (16.pants, ceturtnā daļa); tika noteikts rūpnieciskās zvejas daļējs vai pilnīgs aizliegums konkrētos ezeros (16.pants, otrā un trešā daļa) u.c.

Jāpiebilst, ka nupat kā notikušā grozījumu procesa laikā Latvijas Pašvaldību savienība, kuras pārstāves izpratne par zivju resursu ilgtspējīgas ieguves nodrošināšanu un ūdenstilpju apsaimniekošanu kā tādu ir gaužām diletantiska, par varītēm vēlējās un aicināja atcelt 16.pantā noteiktos aizliegumus. Acīmredzot uzskatot, ka rūpnieciskā zveja ir viena no pašvaldību labklājības celšanas iespējām...

Lasītājs droši vien nezina, ka 2004.gadā savu iebildumu pret šādas normas iekļaušanu likumā viņa pamatoja šādi – *“pašvaldības pašas vislabāk zina, ka, piemēram, ezerā var būt gan rūpnieciskā zveja, gan maksšķerēšana, gan zemūdens medības, gan moto tūrisms un citi ūdens tūrisma veidi, jā, un arī peldētavas!”*. Vai tas neatgādina Ostapa Bendera fantazēšanu par Vasjukiem?...

Savukārt par rūpnieciskās zvejas aizliegšanu Daugavā un Buļļupē toreiz nobalsoja 93 deputāti (šāda vienprātība ir pietiekami rets gadījums), bet... Latvijas Zvejnieku federācijai (LZF) izdevās iežēlināt toreizējo valsts prezidenti Vairu Viķi-Freibergu, kura konkrēto grozījumu likumā nosūtīja Saeimai otrreizējai caurlūkošanai (07.2004.) dokumentā norādot, ka *„papildu rūpnieciskās zvejas ierobežojumu pieņemšanai nav zinātniska un ekonomiska pamatojuma, nav izvērtēta ierobežojumu ietekme uz zivju resursu līdzsvarotu attīstību. Nav arī izvērtēta zvejas aizliegumu ieviešana uz to gandrīz tūkstoti pagastu un lauku teritoriju iedzīvotāju nodarbinātību un ienākumu līmeni, kuru būtisks iztikas avots ir rūpnieciskā zveja.”*

Teksts gandrīz viens pret vienu kā viņai adresētajā LZF vēstulē, kurā minēto „faktu” izvērtēšana tika veikta... burtiski dažu stundu (ne dienu) laikā, jo prezidente tai laikā uzturējās vizītē Horvātijā. Tikai ne viņa, ne viņas padomnieki pat iedomāties nevarēja, ka rūpnieciskās zvejas pašai ieviešanai Buļļupē un Daugavā... *nav* (un nebija) nekāda *zinātniska un ekonomiska pamatojuma*, un *ietekme uz zivju resursu līdzsvarotu attīstību* pirms rūpnieciskās zvejas ieviešanas *nav* (un nebija) *izvērtēta*.

Vai *nav* dīvaini, ka to faktiski apliecina pati ZM: „(..) *daudzos gadījumos atsevišķi noformētu pamatojumu kopijas par veiktajiem grozījumiem nav pieejamas, jo grozījumu galīgā redakcija panākta vienošanās ceļā darba grupās vai starpinstitucionālajās saskaņošanas sanāksmēs* (..)” (no ZM atbildes vēstules Vides konsultatīvajai padomei 2012.gadā)? Acīmredzot rūpnieciskās zvejas ieviešana (atļaušana) Buļļupē bija viens no *panāktajiem vienošanās gadījumiem*...

Domājams, ka to uzzinot, V.Viķe-Freiberga būtu nepatīkami pārsteigta.

„Īpašs” 2004.gads bija arī tāpēc, ka LZF dažādās sanāksmēs, sēdēs un plašsaziņas līdzekļos sāka ieskandināt jaunu saukli – *LMA grib iznīcināt zvejniecību Latvijā!* Paldies par „deleģējumu”! Tā LMA ieguva „Latvijas zvejniecības iznīcinātājas” titulu. Tagad „iznīcinātājiem” pievienots arī Makšķernieku radošais klubs.

Bez iepriekš minētā saukļa LZF sāka laist aprītē arī tādus, kuri savu „aktualitāti” nezaudēja arī pēdējā laika notikumos. Piemēram – *Daudziem tas [zveja] ir vienīgais iztikas avots!; Makšķernieki vēlas pārdalīt zivju resursus par labu sev!; LMA organizē makšķernieku savvērestību pret zvejniekiem!* u.tml., kur vien iespējams tos deklamējot kā labi „iekaltus” pantiņus.

Toreiz un tagad šiem saukļiem kopumā bija konkrēts mērķis – piešķirt iekšējo ūdeni zvejai, tai skaitā arī zvejai Buļļupē, pēc iespējas spožāku tautsaimnieciskās nozīmības oreolu. Lai to sasniegtu, kā uz kokles tika spēlēts gan uz kultūrvēsturisku, gan nacionālu, gan starptautisku, gan zivsaimniecisku, gan „zinātnisku”, gan sociālu, gan ekonomisku, gan gluži vienkāršu cilvēcisku jūtu stīgām. Kurš grib tikt nodēvēts par „necilvēku”, ja šajā „mūzikā” neieklausītos?... Arī toreizējā valsts prezidente ne.

Bet, tā kā arī pēc 2004.gada rūpnieciskās zvejas izbeigšana Buļļupē palika nemainīgs LMA darba kārtības punkts, ko apstiprina arī nesenie notikumi, tad LZF laida aprītē jaunus, „emocionāli izcili nostrādājošus” saukļus, kuri „uz sitienu” kļuva klasiski. Viens no tiem: „*Iznīcinot zveju Buļļupē, jūs iznīciniet zveju Latvijā!*”. Wow!

Citiem vārdiem – *sakām zveja Buļļupē, domājam – zveja Latvijā, sakām zveja Latvijā, domājam – zveja Buļļupē, jeb – sakām zvejnieki, domājam – LZF, sakām LZF, domājam – zvejnieki*.

Īstenībā tas gan ir proletariāta diktatūras laika plaģiāts, jo nepārprotami atgādina kādreiz slaveno padomjlaika saukli, kas milzu burtiem (labākai saredzēšanai arī no liela attāluma) bija lasāms pat uz māju sienām – „*Sakām partija, domājam – Ļeņins, sakām Ļeņins, domājam – partija!*”

Otrs sauklis lika koklei ieskanēties varenī diženā nacionālakordā – „*Mēs pabarojam tautu!*”. Wow!

Pēc kā stīgas droši vien vairs neizturēja un pārplīsa, jo jauni saukļi vairs netika ieskandināti.

Barotava.

Tā jau *nav* – tautas vēderam *kaut kad – kaut kur – kaut kas* arī tiek, jo Buļļupe nenoliedzami ir zivīm ļoti bagāta. Īstenībā tā gan ir 9,5 km „garš” zivju migrācijas un ziemošanas kanāls, kas kā caurtece savieno Lielupi ar Daugavu, no kuras „tautas pabarošanas” vārdā zivis tika smeltas, pārdotas (realizētas) un smēlēji nodarbināti tā, kā komunisms zivju lietās proletariāta vadonim pat sapņos nerādījās...

Jānorāda, ka padomjlaika zivsaimniecības nozares „nejēgas” nespecializēto rūpniecisko zveju Buļļupē nepieļāva. Savukārt Latvijas Trešās atmodas laika zivsaimniecības politikas noteicēji „nejēgu” izpratni par Buļļupes funkcionālo nozīmi „galvā neņēma” un rūpniecisko zveju tajā atļāva no 1993.gada.

Starp citu, tieši 90.gadu sākumā valsts zivju resursi no izlaupīšanas cieta vissmagāk, jo kam gan pēc nupat kā atgūtās brīvības bija prātā to uzraudzība, aizsardzība, kontrole u.t.t. Izņemot tos, kuri

pamanījās šo situāciju izmantot par labu sev... Kādi nu vēl tur „zinātniskie, ekonomiskie” un citādi „pamatojumi”.

Lai nu kā, bet Buļļupe ieguva *brīvību atguvušās tautas pabarotājas* statusu. Tad varbūt nacionāli „siltāk” būtu teikt „*Buļļupe – mūsu Barotava*”? Tā arī tautsaimnieciski neoficiālāk un tieši un netieši personiskāk...

Lai uzzinātu, kur un cik (nevis *par cik*) no Barotavā sasmeltā tiek rīdzinieku un citiem vēderiem, „zvejniecības iznīcinātāja” LMA „pa tiešo” vērsās pie Rīgas Centrāltirgus vadības, Centrālajā statistikas pārvaldē un Rīgas domes Mājokļu un vides jautājumu komitejā, jo publiski šādi dati nekur nav pieejami. Lai arī izsmelto zivju realizācijas „pētījuma” rezultāts bija paredzams jau iepriekš, tomēr... mēģināts nav zaudēts.

Protams, lasītāj, ka šādu datu nevienam nebija, un LMA tika laipni paskaidrots apmēram viens un tas pats – „*Kur un cik tiek pārdotas zivis, to zina tikai paši zvejnieki un zivju pārdevēji*” ... Wow!

Tad LMA Valde nolēma vērsties ZM, jo lai nu kam, bet šai par valsts zivsaimniecības nozari atbildīgajai ministrijai šādiem tautsaimnieciski taču nozīmīgiem datiem vajadzētu būt. Papildus iemesls vērsties ZM bija arī Zivsaimniecības departamenta sekojošs komentārs par likumprojekta grozījuma priekšlikumu saistībā ar rūpniecisko zveju Buļļupē:

„*Nozveja Buļļupē palielina zivju piedāvājumu tirgū tādējādi nodrošinot iespēju iegādāties vietējās izcelsmes zivis arī pārējiem iedzīvotājiem, kuru vaļasprieks nav maksšķerēšana un kas nevar vai nevēlas tās iegūt paši.*”

LMA rakstiski uzdeva departamentam šādus jautājumus:

1. *Cik no zvejnieku kopējām nozvejām Daugavā Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un Buļļupē sastāda Buļļupes zvejnieku nozveja?*
2. *Cik un kur Buļļupes zvejnieki realizē noķertās zivis ārpus Rīgas pilsētas vai arī ārpus Latvijas?*
3. *Cik un kur Buļļupes zvejnieki realizē noķertās zivis Rīgas pilsētā?*

Uz pirmo jautājumu tika saņemta atbilde: „*Atbildot uz Jūsu jautājumiem vēlamies informēt, ka Buļļupes, Daugavas un Lielupes nozvejas dati tiks prezentēti rīt Saeimā*”.

Nekādi *Daugavas un Lielupes nozvejas dati* konkrētu skaitļu veidā *prezentēti rīt Saeimā* netika.

Uz pārējiem diviem jautājumiem departaments atbildēja: „*Zivsaimniecības departamenta rīcībā nav informācijas kur un cik daudz nozvejojās zivis realizē Buļļupes zvejnieki.*”

Līdz ar to secinājums ir gaužām vienkāršs – Latvijā dati par iekšējo ūdeņu (droši arī par piekrastes ūdeņu) zvejnieku pārdotajām zivīm ir pielīdzināmi vismaz NATO līmeņa noslēpumiem, tāpēc zivis mūsu valstī uzskatāmas par stratēģiskas nozīmes dabas resursu.

Barotavas lobēšana.

Mainoties laikiem, nedaudz izmainījās arī rūpnieciskās zvejas Buļļupē tiešo un netieši tiešo *aizstāvju–glābēju–lobētāju*, jeb kā tagad modē teikt – *interesu grupas* sastāvs, tradicionālajiem papildinoties ar pāris jaunpienācējiem.

Tiešie. Pašsaprotami – pati LZF tās *valdes priekšsēža un viņa vietnieka* personā; ZM *Zivsaimniecības departamenta* personā; vides zinātnes institūts „BIOR” *Zivju resursu pētniecības departamenta* personā; Rīgas dome *Mājokļu un vides jautājumu komitejas* personā un Latvijas Pašvaldību savienība tās *pašas pašvaldību vairākuma interešu „vēsturiskās aizstāves”* personā.

Netieši tiešie. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) *Dabas aizsardzības departamenta* personā; Makšķernieku organizāciju sadarbības padome (MOSP) tās *valdes priekšsēža* personā un Latvijas Zemūdens sporta federācija un Latvijas Zemūdens medību klubs *kopēja pārstāvja* personā.

Ja par MOSP nekādu neskaidrību vairs nebija un nav, un zemūdens medniekus nekas cits neinteresēja kā vien savas šauri specifiskās intereses, tad Dabas aizsardzības departaments turpināja izbrīnīt, jo likumprojekta „*Grozījumi Zvejniecības likumā*” sakarā tas tā arī neizdvesa ne vārda par

zivju resursu kā dabas kapitāla aizsardzību un saglabāšanu. Kaut gan VARAM publiskajā gada pārskatā rakstīts šādi:

„Dabas aizsardzības departaments veido dabas aizsardzības politiku, nosakot dabas aizsardzības mērķus un prioritātes, izstrādā normatīvos aktus, kas regulē dabas aizsardzību, veicina dabas aizsardzības prasību integrēšanu tautsaimniecības nozaru attīstības plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos.”. Tā tika rakstīts „tālajā” 2011.gadā...

Kā lobēšana izpaudās?

Likumdevējvaras pārstāvju (deputātu) noskaņošanā uz Buļļupes jautājuma *sadzīvīsku skatījumu, t.i., reducējot to uz zvejnieku un makšķernieku it kā mūžsenajām nesaskaņām un kārtējo „kašķi” labi zinot, ka lēmumu pieņēmējiem tā ir procesuāli daudz vieglāk un ērtāk (bez iedziļināšanās), nekā šo jautājumu skatīt no zivju resursu ilgtspējības nodrošināšanas valsts politikas viedokļa,* kas Barotavas interešu grupai būtu ļoti nevēlami un riskanti, jo varētu beigties ar sekojošo.

Pirmkārt. Ar rūpnieciskās zvejas Buļļupē izbeigšanu, kā rezultātā Barotava beigtu pastāvēt.

Otrkārt. Ar negodīgas konkurences priekšrocību (lasi – privilēģiju) atcelšanu 3 zvejniekiem, kuri ZL noteiktajā izņēmuma kārtībā zvejoja Buļļupē.

Treškārt. Pēc iespējamās pārceļšanās zvejojot uz Daugavu bijušajiem Barotavas apzvejotajiem tagad ar zvejas iespējām būtu vienlīdzīgi jādalās ar Daugavā jau zvejojošām 20 zvejnieku firmām un 7 pašpatēriņniekiem, „uz savas ādas” izbaudot, cik „godīgas” šīs iespējas bija pirms tam...

Pašsaprotami, ka pieļaut kaut ko tādu nedrīkstēja.

Droši vien nav vajadzības plašāk minēt, ka rūpnieciskās zvejas izbeigšana Barotavā nodrošinātu Buļļupes kā Lielupes un Daugavas sateces baseiniem nozīmīgas zivju migrācijas un ziemošanas upes neietekmētu funkcionēšanu un palielinātu zivju krājumus minēto upju sateces baseinos kopumā, tai skaitā arī ezeros, par ko daudzi „zinošie” nav iedomājušies...

„Spēles noteikumu” maiņa.

Kā minēts augstāk, likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” sakarā notika rekordliels Vides apakškomisijas un Tautsaimniecības komisijas sēžu kopskaits – 7 apakškomisijas sēdes un 6 komisijas sēdes. Līdz ar to kopā –13 sēdes!

Dažas bija savā ziņā „īpašas”, tāpēc par tām vērts pastāstīt plašāk. Kā nekā – vēsture...

Vienā no sēdēm „emocionalitātes tops” neapšaubāmi bija Barotavas Jura – LZF „dramatiskās mākslas korifeja” precīzi 9 minūšu traģikomiskais monologs (šādu laiku uzrādīja sēžu telpas sienas pulkstenis), kura priekšā izžūtu pat Šekspīra tintes trauciņš, un kurā mērtā spalva uzrakstīja slavenos vārdus „Ir milzu teātris šī pasaule un visi ļaudis tajā aktieri...”.

Monologa laikā „katarses pārņemtā publika” tika „pacelta” gan kosmiskos augstumos, gan „nolikta pie vietas” uz zvejniekiem „naidīgās” latvju zemes. Izskanēja arī daži „dati”. Cita starpā apmulsušie klausītāji uzzināja, ka Barotavas Jurim piederošā z/s „Staģis 1” nodarbina... 50 personas. „Šokējošs jaunums” tika arī LMA. Proti, tā uzzināja, ka tās biedru skaits sēžu divu nedēļu starplaikā pašai LMA nezinot ir... „palielinājies par 5 biedriem” un tagad esot „tikai 9 biedri”, jo pāris nedēļas pirms tam Barotavas Juris īsākā, bet „emocionāli” ne mazāk piesātinātā monologā „šokēja”, ka „LMA ir tikai 4 biedri”. Wow!

Jāpiebilst, ka LZF „dramatiskās mākslas” spējas ir demonstrējusi ne tikai mutiski, bet arī rakstiski. Tādu „šedevru” ir daudz, bet šoreiz tikai pāris piemēri, jo tie tiešā veidā attiecas uz makšķerniekiem:

- *„Uzskatām, ka makšķerēšana ļoti strauji attīstās gan iekšējos, gan arī Rīgas jūras līcī un Baltijas jūrā, kā rezultātā 2006-2007.gados makšķernieku lomi jūtami pieauguši salīdzinājumā ar periodu 20.gs. 90-tajiem gadiem. Iekšējos ūdeņos, kā arī jūras piekrastē, makšķerēšanas rezultātā, pielietojot ļoti progresīvas metodes, kā eholotus, elektriskās, gaismas un ķīmiskās barības pievilināšanas līdzekļus, zivju baru meklējumiem ātrgaitas kuterus, ārkārtīgi nemanāmas un superizturīgas auklas, pēdējo modeļu mānekļus (vizuļus, to skaitā arī*

fluorescējošos, tvisterus, cemmerus ar novirzītu smaguma centru – rapalas,) un citas šeit nenosauktas zivju ieguves metodes (arī daudzviet neatļautās zemūdens medības), jūtami palielinājusies vērtīgo zivju, it sevišķi līdaku, zandartu, asaru, samu, vimbu, salaku, strauta foreļu, ālantu un citu vairāk plēsīgo zivju ieguve, pēc LZRA informācijas makšķernieku nozvejām ik gadus sasniedzot pat 1200-1600 t. (..)” – tas bija neliels fragments no lasītājam nezināmas LZF vēstules toreizējam zemkopības ministram Mārtiņam Rozem (27.03.2008.), kuras oriģināls droši vien glabājas ZM „reto rakstu krātuvē”. Starp citu – 27.marts ir Starptautiskā teātra diena...;

- “Zvejniecības likumā nav noteikts kontroles un regulēšanas mehānisms par makšķernieku daudzumu un to lomiem publiskās ūdenstilpēs, kas var novest pie zivju krājumu samazināšanās tajās.” – tas bija viens no visbūtiskākajiem LZF „argumentiem” V.Vīķei-Freibergai adresētajā vēstulē sakarā ar rūpnieciskās zvejas Daugavā un Buļļupē iespējamo aizliegšanu.

Šajā sēdē notika vēl kaut kas. Proti, LMA izteica pieņēmumu, ka gadījumā, ja priekšlikums par rūpnieciskās zvejas aizliegšanu Buļļupē tiks atbalstīts, LMA ierosinās tajā aizliegt arī makšķerēšanu.

Kāpēc tā? Tāpēc, lai deputāti un citi klātesošie saprastu, ka starp makšķerniekiem esošā, atvainojiet, inteligentā daļa rūpniecisko zveju Buļļupē vērtē un uzskata par zivju resursu ilgtspējības nodrošināšanas valstisku jautājumu, nevis par makšķernieku sadzīvīsku vēlmi „izēst” zvejniekus no tās ārā.

Uzsveram, ka tieši šajā brīdī (pēc Barotavas Jura monologa) bija svarīgi šādu pieņēmumu izteikt kā tādu.

Un savu ierosinājumu LMA godīgi izpildīs, kad notiks priekšlikumu iesniegšana grozījumiem Makšķerēšanas noteikumos. Bet tas taču nenozīmē, ka tā arī būs, jo tas jau ir Makšķerēšanas noteikumu, nevis ZL jautājums, tāpēc par makšķerēšanas Buļļupē *būt vai nebūt* lems paši makšķernieki...

Vai nav dīvaini, ka pēc LMA pieņēmuma izteikšanas sēžu zālē iestājās neliels klusums un bija vērojams dažu klātesošo apmulsums?

Vai LMA pieņēmuma izteikšanai bija praktiska un psiholoģiska nozīme Buļļupes jautājuma risināšanas tālākai attīstībai? Noteikti, jo runas par makšķernieku un zvejnieku savstarpējam attiecībām vairs nedzirdēja.

Kādu reakciju LMA izteiktais pieņēmums izraisīja LZF&Co? Neslēptu apjukumu un nervozitāti, jo... tāds Buļļupes jautājuma pavērsiens bija pārāk negaidīts (MOSP vadonis pat piesita ar pildspalvu pie deniņiem).

Lai kā arī nebūtu, bet komisija pieņēma lēmumu par Buļļupes jautājuma skatīšanu atsevišķā sēdē, uz kuru institūtam BIOR un ZM bija jā sagatavo prezentācijas. Iepriekš nekas tamlīdzīgs plānots nebija.

Dažu minūšu laikā „spēles noteikumi” bija izmainījušies acīmredzami...

„Ap”, jeb „Ir meli, lieli meli un statistika.”

Klāt bija komisijas sēde, kura pilnībā tika veltīta tikai Buļļupes jautājumam. Arī tāpēc to var saukt par īpašu, jo līdz tam nebija piedzīvots, ka kāda Latvijas upe būtu izpelnījies šādu likumdevējvaras uzmanību. Tā bija īpaša arī tāpēc, ka viena aiz otras to ap-prezentēja divas valsts institūcijas.

Sēde iesākās ar institūta BIOR prezentāciju „*Lielupe – Buļļupe – Daugava, zveja un makšķerēšana*”.

Tā gan vairāk atgādināja zvejniecības minētajās upēs tūrisma bukleta uzmetumu (rūpnieciskā zveja Lielupē kopš 2003.gada gan vairāk nenotiek), kura beigās bija apskatāma arī viena no tās autoriem fotogrāfija ar... stori rokā. Iespējams tāpēc, ka kaut kad nākotnē rūpnieciskā zveja varētu tikt arī pie šīs zivs. Tika pieminēta arī par ES līdzekļiem iepirkto „superlēto” stikla zušu ielaišana.

Prezentācijā BIOR norādīja, ka *Lielupē* (arī pēc 2003. g.?) – *Buļļupē* – *Daugavā* 4 zivju sugas – zandarts, vimba, rauda un plaudis veidojot 75% no kopējās nozvejas. Vai nav dīvaini – vai tad BIOR nav datu par zivju sugām, kuras veido atlikušos 25%, jeb nozvejas vienu ceturto daļu? Vai tad Daugavā un Buļļupē nezvejo tā sauktās „zivsaimnieciski vērtīgās” zivis kā, piemēram, lašus, taimiņus, zušus un līdakas? Par to – ne vārdu, ne skaitļu. Jeb tas nebūtu bijis vēlams?...

Nevienā prezentācijas vietā Buļļupe netika pieminēta kā nozīmīga zivju migrācijas un ziemošanas vieta augstāk minēto upju sateču baseiniem, uz ko citos savos rakstu darbos uzmanību vērsuši gandrīz tie paši prezentētājas autori...

Pašsaprotami netika pieminēts arī Rīgas pilsētai iedalītais zvejas rīku skaita limits zvejai Daugavā un Buļļupē; zvejnieku skaits; nozveja Daugavā; iespējamās nelikumīgās, jeb zvejas žurnālos nenorādītās nozvejas apjoms (kaut vai ņemot vērā „*LZRA daudzgadīgo dažādu ūdenstilpju apsekošanas pieredzi, kas ļauj spriest arī par nelegālās zvejas izplatību un tās iespējamiem lomiem*”, J. Birzaks); normatīvajos aktos noteiktie izņēmumi zvejai Daugavā un Buļļupē un citi „pikanti” dati un fakti, kurus „publikai” zināt droši vien arī nebūtu vēlams...

Respektīvi, notika pilnīga „zinātniska koncentrēšanās” tikai uz zivīm atbilstoši BIOR prezentētāju klasiskajam sauklim – *mēs atbildam tikai par zivīm*. Bet kurš tad, ja ne BIOR „zinātniski rekomendēja” zvejas rīku skaita limitus, „pamatoja” lieguma laikus u.c.?

Kopumā prezentācija bija sakombinēta kā parasti – atbilstoši konjunktūrai, lai klātesošajiem nešaubīgi „pielektu”, ka zivju resursi (it sevišķi vimbas) minētajās upēs ir stabilā stāvoklī. Kā vienmēr un visur Latvijā.

BIOR prezentācijai sekoja ZM Zivsaimniecības departamenta direktora Normunda Riekstiņa prezentācija „*Buļļupe. Iespējamo zvejas ierobežojumu ietekme uz tautsaimniecību*”.

Tieši tā, lasītāj, – *ietekme* nevis uz zvejniecību vai zivsaimniecību, bet uz pašu... tautsaimniecību. Kur nu vēl nopietnāk. Diemžēl *ietekme uz tautsaimniecību* tā arī palika tikai nosaukumā.

Prezentācijā bija vēl citas dīvainības. Piemēram, tajā norādīts, ka „*Gada vidējā [3 zvejnieku] nozveja – ap 24t (2009-2011.), ap 22t (2005.-2012.), BIOR dati*), kā arī – „*nozvejas vidējā vērtība pirmās pārdošanas cenās – ap 9600 Ls (2009-2011), CSP dati*””. Tad nu sanāk, ka 1kg zivju Barotavas zvejnieki *pirmās pārdošanas cenās* vidēji pārdod par... Ls 0,40. Par to, kādas ir saldūdens zivju cenas, piemēram tirgū pēc *pirmās pārdošanas*, lasītājam droši vien ir zināms.

Tālāk. Daudziem klātesošajiem atmiņā bija saglabājies Barotavas Jura augstāk minētajā monologā ar darba devēja „sociālekonomisku un tautsaimniecisku atbildību” piesaukto z/s „Stāģis 1” „50 nodarbināto” skaits, jo kurš gan cits ja ne pats saimnieks vislabāk zina, cik darbiniekus viņš nodarbina, cik darba līgumus noslēdzis, cik valstij samaksājis nodokļos u.t.t.

Vai nav dīvaini, ka ZM „tautsaimnieciskajā” prezentācijā par Buļļupes zvejnieku valstij samaksājamiem nodokļiem netika minēts ne vārds, ko mutiski un rakstiski kā klasisku pretargumentu „zvejniecības iznīcināšanai” gandrīz vienmēr piesauca LZF? Vai tad valstij samaksātie nodokļi nav viens valsts ekonomikas stabilitātes pamatelementiem un konkrētā uzņēmuma tautsaimnieciskās efektivitātes/maz-efektivitātes/ne-efektivitātes apliecinājumiem rādītājiem?...

Vēl viena dīvainība. N.Riekstiņš prezentācijā apgalvoja, ka *iespējamo seku rezultātā, ierobežojot zveju Buļļupē*, nodarbinātību zaudēs „ap 40 strādājošie”. Vai tad apmēram divu mēnešu laikā, kopš Barotavas Juris komisijai apgalvoja, ka „nodarbina 50 personas”, no šā tautsaimnieciski nozīmīgā uzņēmuma, kādu to klātesošajiem pasniedza prezentētājs, būtu pagaisušas... 10 „dvēseles”?

Tad nu sanāk, ka *ap 40 strādājošajiem* jāsamierinās ar atalgojumu ap Ls 250... gadā, ja jau *nozvejas vidējā vērtība pirmās pārdošanas cenās sastāda ap 9600 Ls*, jo... nekādi citi Buļļupē zvejojošo 3 zvejnieku (1 zvejnieka saimniecība + 2 individuālie komersanti) ienākumi prezentācijā norādīti netika. Kad atsevišķi deputāti ātri veica šo vienkāršo matemātisko darbību un jautājoši pavērās uz N.Riekstiņu, viņš paraustot plecus noteica – „*Tādus datus mums [ZM] iedeva zvejnieki*”.

Vai nav dīvaini un nožēlojami, ka zvejnieki varēja/var *mums* – ZM un personiski departamenta direktora kungam iedod da jebkādas datus da par jebko?... Viņa uzdevums – tikai tos prezentēt...

„Ap” tonnas, „ap” strādājošie, „ap” lati. Ja šis „ap” attiecībā uz nozveju tonnām ar piespiešanos vēl būtu kaut kā saprotams, tad spēlēšanas ar strādājošo/nestrādājošo cilvēku datiem un latiem – kategoriski nē.

Kaut gan īstenībā te nav nekā dīvainība, jo tāda *ap* bija arī pati zivsaimniecības politikas sistēma iekšējos ūdeņos, tāpēc atliek pabrīnīties tikai par vienu – kā daži kungi vēl nav noguruši no savas demagoģijas un dezinformācijas sniegšanas?

Ja kādu lasītāju māt šaubas par augstāk minēto, var apvaicāties TV3 raidījuma „Nekā personīga” komandai, kura šo sēdi filmēja. Un arī te nekas nav slēpjams – to uzaicināja LMA.

Ar institūta BIOR prezentāciju var iepazīties [šeit](#).

Ar ZM Zivsaimniecības departamenta prezentāciju var iepazīties [šeit](#).

„Prātīn, nāc mājās!” (ja vari...).

Šo sadaļu varējām arī nerakstīt un par tajā minētajiem notikumiem un faktiem tikai pasmaidīt, ja vien tie nebūtu tik nožēlojami. No otras puses – tad tiktu izlaists konkrētu notikumu sižetisks posms, kas pret lasītāju nebūtu korekti, jo raksta ievadā solījām sniegt *pietiekamu priekšstatu un skaidrību par daudziem faktiem un to īstenību*, un katram notikumam ir un paliks sava neatņemama vieta likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” vēsturē kuru, kā zināms, izmainīt nevar.

Tāpēc par vēl kādu „īpašu” sēdi. Pat „sevišķi īpašu”, jo tā bija vienīgā no visām sēdēm, uz kuru ieradās... jā, lasītāj, pats Vislatvijas makšķernieku „demokrātijas tēvs”, tai pašā laikā arī murgainās idejas par makšķernieku „ierāmēšanu” *hierarhiskā sistēmā* (lasi – zemākais *pakļaujas* augstākajam) autors un MOSP „idejiskais krusttēvs”... Veiksmīgais Džonis.

Acīmredzot LZF&Co bija viņu pieaicinājusi kā „veiksmes talismanu” Barotavai tuvojošos briesmu un zvejniecības „iznīcinātāju” atgaiņāšanai, jo kā tikai nedaudziem „izredzētajiem” ir zināms, ar savu klātbūtni vien viņš daudzu jautājumu risināšanu padara „veiksmīgu” un klātesošos „laimīgus”...

Nav šaubu, ka vēl viens Veiksmīgā Džona ierašanās iemesls bija augstāk minētais LMA izteiktais pieņēmums par makšķerēšanas aizliegšanu Buļļupē, ja tajā tiks aizliegta rūpnieciskā zveja, pret kuru LZF&Co bija praktiski neiespējami atrast kaut kādu daudz-maz sakarīgu pretargumentu.

Sēdes nobeigumā LMA atkārtoti aicināja atbalstīt izteikto priekšlikumu par rūpnieciskās zvejas aizliegšanu Buļļupē, vienlaicīgi aicinot atbalstīt Zemgales reģiona pašvaldību vēstulē Rīgas domei un Nilam Ušakovam piedāvāto kompromisa variantu par zvejas rīku pārceļšanu no Buļļupes uz Daugavu, kā arī atkārtoja savu iepriekš minēto pieņēmumu.

Tas nu bija „par traku”. Džonis neizturēja un uzlēca kājās, vienā rindiņā norepojot savu vismīļāko hītu „*Tas ir Latvijas Makšķernieku asociācijas, nevis visu Latvijas makšķernieku viedoklis!*”. Aplausi... nesekoja, tikai „publikas” līdzjūtīgi smaidi, nopūtas un iesmiešanās, jo Džonis bija vienīgais starp klātesošajiem, kurš tā arī nesaprata, bet visticamāk – *hierarhiskās sistēmas* idejas apmātības dēļ gluži vienkārši nebija spējīgs saprast, ka LMA pieņēmumu izteica tikai savā, nevis visu Latvijas makšķernieku vārdā.

Sīkums. Galvenais, ka viņš deva startu jaunam procesam. Proti, *makšķernieku un zvejnieku savstarpējo attiecību* tēmas vietā viņš „apstiprināja” jaunu – *paši makšķernieki nav vienoti!* Vai nav paradoksāli, ka pats Džonis pie tā veiksmīgi piestrādājis visvairāk, tā arī nespēdams tikt vaļā no padomjlaikā iegūtā *makšķernieku priekšniekošanas* sindroma? Bet ko vispār nozīmē *makšķernieku vienotība*, tas ir diskutabls jautājums...

Jauno tēmu veiksmīgi „piecirta” LZF, kā rezultātā pēc divām nedēļām uz komisijas sēžu telpas izdales materiālu galda parādījās attiecīgi jauns „opus” (vēstule komisijai). Tā „autortiesības” ar savu parakstu bija „aizsargājis” LZF valdes priekšsēdis Ē.Urtāns, tomēr nelielu fragmentu izdevās „nozagt”: „*Mēs uzskatām, ka apvainojumi par milzīgiem vimbu lomiem zvejnieku murdos Buļļupē ir izmisīgi mēģinājumi aizliegt zveju iekšējos ūdeņos bez zinātniskā pamatojuma, kurus virza biedrība „Latvijas*

makšķerņieku asociācija”, kas nav Makšķerņieku Organizāciju Sadarbības Padomes – MOSP dalīborganizācija un kurai nav deleģētas tiesības pārstāvēt Latvijas makšķerņieku intereses.”

Lasītāj, vai atceries augstāk minēto – *sakām zvejnieki, domājam – LZF (un otrādi)?* Gadu gadiem autoru „gaišo domu lidojums” nav mainījies. Klasika „savā sulā”.

Lai nu paliek kalambūrs par *deleģētajām tiesībām*, bet, ja tas ir attiecināts uz LMA, tad LZF ir taisnība. LMA tādu tiesības nav, jo... tā nekad uz tādām nav pretendējusi. Pat uz papīra ne.

Atšķirībā no LZF sadarbības partneres MOSP, kura sava „idejiskā krustēva” rokas vadīta ar „deleģējuma tiesībām” sevi apveltīja pati pašas statūtos. Vārdu sakot – pašdeleģējās.

Atšķirībā arī no MOSP sadarbības partneres LZF, kura pašdeleģētās „tiesības pārstāvēt” Latvijas iekšējo un piekrastes ūdeņu zvejnieku intereses ir piekopusi gadu gadiem. Te gan mazs „sīkums” – šādu LZF „tiesību dokumentu” neviens nekad nav redzējis. Nedz citas Latvijas zvejnieku biedrības nedz, domājams, arī ZM Zivsaimniecības departaments.

Tā izskatās, ka *visu pārstāvēšana* vienam otram jau kļuvusi par māniju un galveno dzinuli, ne reti izpaužoties arī neadekvātā runā vai rīcībā...

Neliela piebilde citu Latvijas zvejnieku biedrību sakarā.

LMA 2013.gada februārī ZM Zivsaimniecības departamentam rakstiski uzdeva sekojošus jautājumus saistībā ar ZM iecerētas „Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes” izveidi:

„Kāds ir pamatojums „padomes” personālsastāvā iekļaut divus, nevis vienu biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvi?” un „Vai Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departaments ir piedāvājis, piemēram, biedrībai „Vidzemes zvejnieku biedrība” vai biedrībai „Kurzemes Zvejnieku asociācija” deleģēt savu pārstāvi dalībai padomes personālsastāvā?”

Departaments atbildēja: *„Biedrība „Kurzemes Zvejnieku asociācija” līdz šim sadarbībā ar ZM nav pārstāvējusi ne piekrastes, ne iekšējo ūdeņu zvejniekus. Biedrība „Vidzemes Zvejnieku biedrība” līdz šim nav komunicējusi ar ZM par jebkādu interešu pārstāvēšanu.”*

No tā var secināt – *ja kāda no nozares zvejnieku biedrībām ar mums (ZM Zivsaimniecības departamentu) nekomunicē, tad nekur jau nav teikts, ka tas būtu mūsu pienākums ar tādām komunicēt pašiem.*

Secinājumi par to, cik šāda zivsaimniecības nozares vadības nostāja ir saskanīga ar tās ieinteresētību zvejnieku sabiedrisko organizāciju viedokļu izziņāšanā un līdzdalības lēmumu pieņemšanā demokrātisku nodrošināšanu, lai paliek lasītāja ziņā.

„Prātiņ, nāc mājās!” (ja tas ko mainīs...).

Labi, lai nu zvejnieku biedrības savas attiecības ar departamentu risina pašas. Svarīgi, ka pašnodeleģējušās makšķerņieku un zvejnieku biedrības MOSP&LZF beidzot bija atradušas viena otru un varēja sadarboties pret kopējo traucēkli – psihofizisku diskomfortu izraisošo un visādi citādi kaitinošo LMA...

Lūk, šīs sadarbības zīmīgs apliecinājums no augstāk minētās sēdes, kuras laikā klātesošos „apzīlbināja” Barotavas Jura „talants” un LMA izteica savu atbalstu priekšlikumam par rūpnieciskās zvejas aizliegšanu Buļļupē un kompromisa variantam par zvejas rīku pārceļšanu no Buļļupes uz Daugavu.

Pašsaprotami – LZF bija pret. Tad notika kaut kas pavisam negaidīts. Barotavas Juris ar galvu pamāja uz sev blakus sēdošo MOSP vadoni un nešaubīgi noteica – „*Arī MOSP ir pret!*”. Wow!

Ko vadonis? Ne vārda. Sēdēja, it kā neko nebūtu dzirdējis. Tas bija patiesi anekdotisks jaunums, par ko pat daži deputāti neizpratnē savstarpēji saskatījās un pavīpsnāja, jo acīmredzot arī viņiem pirmo reizi nācās piedzīvot, ka kādas makšķerņieku biedrības vārdā (un līdz ar to arī katra tās atsevišķā biedra vārdā) publiski izsakās... zvejnieku biedrības pārstāvis. Jā, laiki patiešām mainās...

Acīmredzot MOSP&LZF vadoņu personiskā sadarbšanās bija sasniegusi jau tādu „kvalitāti”, ka kaut kas tāds vispār bija iespējams. Domājams, ka MOSP „ierindnieki” par to droši vien neko nezina vai pat nenojauš. Lai gan... nav jau izslēgts, ka šāda vadoņa piekoptā taktika „visu Latvijas makšķernieku interešu pārstāvēšanai un aizstāvēšanai” viņus apmierina.

Vispār MOSP vadonis apakškomisijas un komisijas sēdēs „uzstājās” trīs reizes.

Pirmajā reizē nodeklamējot MOSP pilnu nosaukumu, mērķi un aicinot klātesošos saprast, ka „*pašreizējo nepilnīgo zvejas nozares [?] pētījumu dēļ nav pat aptuvenu aprēķinu par Latvijas ūdeņu zivju resursu ekonomisko vērtību [?], kas neļauj pierādīt patieso zvejas nozares ekonomisko pienesumu tautsaimniecības attīstībai*”. *Ekonomika... tautsaimniecība...* Tā kā tam nebija nekāda sakara ar konkrētajiem priekšlikumiem, nekāda reakcija no likumdevēvaras pārstāvjiem pašsaprotami nesekoja.

Otrajā reizē klāstot par atšķirībām starp makšķerēšanu un zemūdens medībām, kaut gan „vilciens jau bija aizgājis”. Proti, jau divas sēdes iepriekš bija atbalstīts priekšlikums, ka makšķerēšanai, vērtošanai un zemūdens medībām turpmāk būs atsevišķi noteikumi.

Acīmredzot MOSP vadonis kaut ko nebija sapratis...

Trešajā reizē aicinot likumā noteikt ūdeņus, kuros zemūdens medības būtu atļaujamas, kā pirms neilga laika tas bija Makšķerēšanas noteikumos (toreiz to pielikumā bija minētas 6 ūdenstilpes). Pats nevienu konkrētu ūdenstilpi viņš gan neminēja, jo tādā gadījumā... to taču vajadzētu arī argumentēt. Respektīvi – *jūs uztaisiet sarakstu, bet mēs (es) pēc tam visiem Latvijas makšķerniekiem vēstīsim, ka to panāca MOSP...*

Tas tad arī bija viss saistībā ar MOSP vadoņa uzstāšanos saistībā ar zemūdens medību regulējumu.

Sīkāk par notikumiem zemūdens medību sakarā – nākamajā sadaļā.

Bet par citām likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” lietām MOSP vadonis nelikās ne zinis. Droši vien tās pašas taktikas „visu Latvijas makšķernieku interešu pārstāvēšanai un aizstāvēšanai” dēļ. Kaut gan internetā populistiski apgalvoja pretējo – „*MOSP nav problēmu atbalstīt konstruktīvus piedāvājumus, pat ja tie nav izstrādāti mūsu pārstāvēto biedrību ietvaros.*” Tikai aizmirsās precizēt – *izņemot LMA piedāvājumus* (priekšlikumus). Bet pieņemt (un kur nu vēl atzīt), ka LMA priekšlikumi bija konstruktīvi gan ZL, gan makšķernieku interešu sakarā, tas no vadoņa būtu par daudz prasīts, jo... tie taču bija LMA priekšlikumi. Tā nu ir, ka neglīts putnēns spēj pārvērsties par baltu gulbi tikai pasakā...

To pieminam tāpēc, lai daži „visu zinošie” subjekti neapgrūtinātu sevi un citus ar kaut kādiem iluzoriem pieņēmumiem, „it kā” ar kaut ko nesaprastu, spekulatīvām interpretācijām, kaut kā pierakstīšanu „uz sava rēķina” u.tml. – MOSP ar grozījumiem ZL nebija nekāda sakara. Nedz ar ZM izstrādātajiem priekšlikumiem (ar dažiem MOSP solīja „cīnīties”, tostarp ar vadu zveju), nedz ar LMA priekšlikumiem („*Deputāts Kudums atzina, ka viņa iesniegtie labojumi ir LMA sagatavoti.*”, www.mosp.lv, 24.10.12.).

Precizējumam – LMA nesagatavoja un deputāts Dz.Kudums neiesniedza *labojumus*, bet gan *grozījumus*, jo likumdošanas process neparedz *labojumu*, bet *grozījumu* veikšanu. Pirms ķerties klāt likumdošanas „augstākās līgas” procesa komentēšanai publiskajā telpā, vismaz šo likumdošanas procesa ABC „sīkumu” gan vajadzētu zināt un iegaumēt.

Skaidrības labad.

Vai tas būtu varējis kaut kā ietekmēt apakškomisijas vai komisijas lēmumu pieņemšanu, ja MOSP mutiski vai rakstiski atbalstītu vai neatbalstītu kādu LMA priekšlikumu (*piedāvājumu*)? Viennozīmīgi nē.

Vai tas būtu varējis kaut kā ietekmēt apakškomisijas vai komisijas lēmumu pieņemšanu, ja MOSP pati kādu viedokli izteiktu mutiski vai rakstiski? Viennozīmīgi nē.

Kāpēc tā? Tāpēc, ka par MOSP, kā jau minēts augstāk, nekādu neskaidrību vairs nebija un nav. Un tās ir loģiskas un neizbēgamas sekas iemesliem, par kuriem MOSP „ierindnieki” nav iedomājušies pavisam noteikti.

Pirmais iemesls. MOSP vadonim divu gadu laikā konsekventa darba rezultātā – visur deklamējot, ka „MOSP pārstāv Latvijas makšķerniekus” un visus līdz apnikumam aicinot „sadarboties”, ir veiksmīgi izdevies panākt, ka MOSP uzskata par klasisku *bla-bla* tipa nevalstisku organizāciju. Mūsdienās šādas reputācijas organizācijas nav retums. Mierinājumam – ne tikai Latvijā. Kā zināms „slava iet pa priekšu”, tāpēc nevajag brīnīties, ka ir sanāksmes un darba grupas, uz kurām MOSP neaicina.

Šāda tipa organizācijām ir raksturīgi, ka nekompetences dēļ savu *bla-bla* konkrētos jautājumos tās nav spējīgas argumentēt vai apliecināt ar reāli paveiktu darbu, jo tajās valda *pašapmāna radīta iedomā*, ka *bla-bla* pati par sevi jau ir *darīšana un darba rezultāts vienlaicīgi*. Citiem vārdiem – šādas organizācijas nav *notikumu radītājas*, jo tās pašas nekompetences un atsevišķu personāliju „oriģinalitātes” dēļ tādas vienkārši nespēj būt.

Tāpēc tās spēj tikai „riņķot” ap citu radītiem notikumiem, galvenokārt tos aprunājot, komentējot un kritizējot, cenšoties cik vien iespējams margināli piezemēt, tai pašā laikā nekautrējoties no citu juridisku vai fizisku personu paveiktā kaut ko pierakstīt „uz sava rēķina” atklāti vai zemtekstā piekoptot intelektuālo plaģiātismu, kura izpildītāju IQ līmenis parasti ir tuvāks zemākajam nekā vidējam.

Savā iekšējā dzīvē šāda tipa organizācijas periodiski izjūt psiholoģisku diskomfortu, jo notikumi un to attīstība laiku pa laikam „signalizē”, ka *bla-bla* un *darīšana* tomēr nav viens un tas pats, kā rezultātā notikumu uztveres fokusēšanās punkts nobīdās no *pašapmāna radītajām iedomām uz... realitāti*. Bet visbiežāk diskomfortu izraisa notikumu radītāji un hroniska iekšēja „rīvēšanās” starp lielummāniju un mazvērtības kompleksu, tāpēc viselementārākā paškritika gandrīz vienmēr refleksiīvi tiek aizstāta ar pašnomierinošām „zālēm” – *mūs/mani neviens nesaprot un nenovērtē; pie visa vainīgi citi, tikai ne mēs/es* u.tml.

Ārvalstīs šādas organizācijas sauc par *bez-ideju organizācijām* (angl. – *organisations without any defenite ideas*), jeb citu personu (juridisku vai fizisku) ideju *satelītorganizācijām* (angl. – *satellite organisations based on defenite ideas introduced by outside persons*). Kolektīvo un atsevišķu indivīdu nepiepildīto ambīciju kompensēšanas dēļ tās bieži apzināti vai neapzināti iesaistās dažādās konjunktūras shēmās un viegli pakļaujas manipulēšanai...

Otrais iemesls. Tas izraisa līdzjūtīgus smaidus. Sevišķi dažos pārstāvjos no MOSP mājas lapā uzrādītajiem sadarbības partneriem – valsts institūcijām. Proti, pietiek MOSP vadonim tikai *bla-bla* ar kādas institūcijas pārstāvi vai pasēdēt tās organizētajā sanāksmē, kā MOSP sadarbības partneru listē tā tūdaļ iekšā... Bet neielikt tajā LZF, tas nu gan nav smuki.

Savukārt listē lasāmais – *Valsts vides dienests* un *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija* (VARAM) jau izraisa, atvainojiet, smieklus. Proti, ministrija tajā nokļuva jau apmēram pirms gada (tad MOSP vadonis dažās sanāksmēs nebija spējīgs atcerēties un kur nu vēl izrunāt tās pilnu nosaukumu), t.i., vēl pirms viņa „vēsturiskās” runas Vides konsultatīvās padomes vēlēšanās, kad vadonis publiskoja „sadarbības uzsākšanu” ar VARAM. Ausis nepakustinot viņš MOSP prezentēja šādi:

„Šobrīd biedrība aktīvi piedalās Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā pie Zvejniecības likuma izstrādes. Ir uzsākta arī ļoti cieša sadarbība ar VARAM (...)” (no Vides konsultatīvās padomes vēlēšanu protokola, 17.01.2013.). Wow!

Tikai... nez kāpēc Valsts vides dienestā un VARAM neviens ne par kādu sadarbību ar MOSP nekad neko nav dzirdējis... Bet par *aktīvo piedalīšanos Zvejniecības likuma izstrādē*... nu, te nav ko komentēt. Varbūt tikai to, ka Latvijā ZL tika izstrādāts jau tad, kad MOSP vadonis šo pasauli ar savu klātbūtni vēl nebija aplaimojis...

Lasītājam var rasties jautājums – kas tās par Vides konsultatīvās padomes vēlēšanām? Tā kā MOSP šoreiz pakautrējās par „panākto” vēstīt Latvijas makšķerniekiem, tad dažos teikumos pastāstīsim.

Vides konsultatīvā padome ir organizācija, kurā ir pārstāvētas 20 Latvijas biedrības un nodibinājumi, kuru mērķis ir vides aizsardzība, un kurā MOSP par varītēm gribēja tikt iekšā. Pat „upurējot” savus statūtus, lai kaut vai uz papīra atbilstu padomes nolikuma prasībām, starp uzdevumiem ierakstot vārdus *vides aizsardzība*. Kaut gan īstenībā MOSP ar vides aizsardzību pati kā biedrība praktiski nenodarbojas un nenodarbojas, konjunktūras dēļ tās trīs biedru (juridisko personu) darbību šajā jomā pierakstot uz visas biedrības „rēķina”....

MOSP gribēšanai tikt padomē iekšā noliedzami bija divi iemesli. Pirmais – šai padomei bija un ir pietiekami liela ietekme likumdevējvaras un izpildvaras struktūrās. Otrais – tās sastāvā jau vairākus gadus ir no makšķernieku interesēm „neko nejēdzošā” LMA (kura nez kāpēc katru gadu padomes vēlēšanās ir starp pirmajām piecām visvairāk balsis ieguvušajām biedrībām vai nodibinājumiem).

Vides konsultatīvajā padomē MOSP netika, jo balsošanas rezultātā no 26 pretendentiem ieguva trešo vismazāko balsu skaitu. Droši vien arī šoreiz slava par MOSP *bla-bla* un „paveiktajiem darbiem” būs gājusi pa priekšu, kuru savas biedrības prezentācijā vēl jo vairāk uzspodrināja paša vadoņa „patiesā” runa...

Tā kā nekas nesanāca ar Vides konsultatīvo padomi, tad tagad MOSP savu nepiepildīto ambīciju apmierināšanu saista ar ZM iecerēto „Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvo padomi”...

Kopumā likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” sakarā (un ne tikai tā sakarā) MOSP nostāja ļoti atgādināja kādā franču dokumentālajā filmā redzētās lauku baložu unikālās pielāgošanās spējas. Proti, vanagu uzlidojuma laikā uz lauka barojušies baloži un daži, kuri paspēja nopikēt uz zemi, momentāni apmētās uz muguras ar kājām gaisā un izlikās... par beigtiem, tai pašā laikā neuzkrītoši vērojot batālijas gaisā. Kad tās beidzās un ciltsbrāļu spalvas noplanēja uz lauka, „aktieri” atkal apmētās uz kājām un, it kā nekas nebūtu noticis, turpināja baroties un dūdot.

Tāpat kā MOSP Balodis tai pašā www.mosp.lv vai citā interneta vietnē pēc pašam vien zināmu „batāliju sviedru noslaucīšanas”, sākot no „*ir izdevies panākt...*” (MOSP?) līdz... „*MOSP sadarbojas ar Vides apakškomisijas deputātiem un rūpējas, lai pārveidotais likums neradītu jaunus šķēršļus nākotnē*” (www.mosp.lv). Tas jau ir pilnīgs idiotisms, jo ar to jāsaprot, ka MOSP pašdeleģējusies pildīt arī pašiedomātas mesijas funkcijas *rūpējoties*, lai likumdevējvara „neievārītu ziepes” nākotnei...

Ir lietas, kuras komentēt nav iespējams. Te darbs psihiatram.

Zemūdens medību „restartēšana”...

Lai lasītājam būtu skaidrība par zemūdens medību regulējuma izstrādes procesu, nepieciešams atgādināt nelielu priekšvēsturi. Proti, zemūdens mednieku intereses 2011.gadā tika nolobētas MK līmenī, kā rezultātā tās tika atļautas da jebkuros ūdeņos, kuros zvejas tiesības pieder valstij. Tas tika nokārtots kā MK lieta, kas saskaņā ar MK Kārtības rulli neparedz nekādas sanāksmes, apspriedes, konsultācijas, diskusijas u.tml. ārpus MK. Nenoliedzami, ka tas bija bezprecedenta gadījums Makšķerēšanas noteikumu grozījumu vēsturē Latvijas Trešās atmodas laikā.

LMA to skaidri un nepārprotami norādīja savā vēstulē ZM Zivsaimniecības departamentam 2012.gada sākumā, kad notika MOSP priekšlikumu apspriešana grozījumiem Makšķerēšanas noteikumos. Cita starpā LMA izteica viedokli, ka „*tieši ZM būtu jāizrāda iniciatīvu atsevišķu zemūdens medību noteikumu izstrādē un attiecīga deleģējuma iekļaušanai „Zvejniecības likumā”*”. Nekādu iniciatīvu ZM neizrādīja. Vienlaicīgi LMA aicināja departamentu pa jaunam noteikt konkrētas ūdenstilpes, kurās zemūdens medības būtu pieļaujamas. Pašsaprotami, ka nekāda reakcija nesevoja, jo grozījumu apstiprināšana notiktu... MK.

Līdz ar to situācija attiecībā uz ūdeņiem, kuros zemūdens medības būtu atļautas/aizliegtas, palika nemainīga.

Kāpēc LMA izteica šādu aicinājumu? Tāpēc, ka nebija garantijas ka tad, kad tiks veikti grozījumi ZL izdosies panākt, lai zemūdens medībām tiktu noteikts atsevišķs, ar maksšķerēšanu nesaistīts zivju ieguves tiesību izmantošanas regulējums, kā rezultātā likumā būtu valstiski konceptuāli jānosaka ūdenus, kuros zemūdens medību tiesību izmantošana ir atļauta. Tāpat kā maksšķerēšanas (un vēžošanas) tiesību izmantošanas atsevišķa regulējuma gadījumā. Pirms tam tas viss kopā saucās *amatierzveja*...

Tagad par notikumiem Saeimā. Likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” starpministriju saskaņošanas procesa laikā VARAM (īstenībā – Dabas aizsardzības pārvalde) iesniedza sekojošu priekšlikumu: „*Zemūdens medības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās atļautas vienīgi tajās ūdenstilpēs, kurās saskaņā ar normatīvajiem aktiem par licencētās amatierzvejas – maksšķerēšanas – kārtību ir izstrādāts licencētās maksšķerēšanas nolikums.*”, kas tika iekļauts ZM priekšlikumu paketē uz likumprojekta 1.lasījumu. Pati ZM Zivsaimniecības departamenta personā nevienu priekšlikumu zemūdens medību sakarā neizstrādāja.

Zinot iepriekš minēto, deputāts Ainars Latkovskis uz likumprojekta 2.lasījumu iesniedza šādu priekšlikumu: „Papildināt 10.panta pirmo daļu ar trešo teikumu šādā redakcijā:

„*Zemūdens medības ir atļautas teritoriālajos un ekonomiskās zonas ūdeņos un ezeros, kuri ir privātā īpašumā vai atrodas viena zemes īpašnieka zemes gabala robežās un kuros zvejas tiesības nepieder valstij.*”, kas neapšaubāmi izteica zemūdens medību tiesību izmantošanas valsts konceptuālo nostāju. Šis priekšlikums bija plašāks salīdzinājumā ar VARAM priekšlikumu, kaut arī tas savā ziņā bija valstiski konceptuāls.

Tādējādi zemūdens medību regulēšanai likuma līmenī bija izveidojies sekojoša situācija – apakškomisija, komisija un plenārsēde uz 2.lasījumu jau bija konceptuāli atbalstījusi gan A.Latkovska priekšlikumu, gan VARAM priekšlikumu. Līdz ar to šos regulējumus izmainīt uz 3.lasījumu vairs nevarēja, tikai redakcionāli precizēt vai papildināt, nemainot atbalstīto priekšlikumu konceptuālo būtību.

Zemūdens medniekus tas nekādi neapmierināja, tāpēc viņu satraukums auga augumā no sēdes uz sēdi, jo galarezultātā zemūdens medību līdzšinējā brīvīšana draudēja izmainīties kardināli... Tāpēc, lai kaut ko vērstu sev par labu cik nu vēl bija iespējams, viņi aicināja komisiju noteikt konkrētas ūdenstilpes kurās zemūdens medības būtu atļautas papildus. Runa bija par iekšējiem ūdeņiem, kuros zvejas tiesības pieder valstij. Daļa no šiem ūdeņiem atrodas arī īpaši aizsargājamās teritorijās, bet... zemūdens medības tajos saskaņā ar jau atbalstīto regulējumu varētu notikt tikai licencētā veidā.

Pašsaprotami, ka atbalstītos ierobežojumus zemūdens mednieki vēlējās mīkstināt. Kā minēts augstāk, šo viņu vēlmi atbalstīja arī MOSP.

Lai beidzot atrisinātu „konkrētu ūdenstilpju jautājumu” komisijas locekļi sēdes laikā uzdeva jautājumu – vai ZM vai kāds cits var nosaukt šādas ūdenstilpes? Pēc dažādu minējumu un pieņēmumu izteikšanas kļuva skaidrs, ka to izdarīt nespēs neviens. Tad komisija ierosināja, lai uz nākamo sēdi ZM kopā ar zemūdens medniekiem šādu ūdeņu sarakstu izveido un iesniedz, bet... tas izdarīts netika.

Vai nav dīvaini, ka uz to nekavējoši reaģēja tā pati Latvijas Pašvaldību savienības pārstāve komisijai piedāvājot, lai... pašvaldības būtu tās kas noteiktu, kurās konkrētās ūdenstilpēs zemūdens medības būtu atļautas papildus? Lasītāj, vai atceries – “*pašvaldības pašas vislabāk zina, ka, piemēram, ezerā var būt gan rūpnieciskā zveja, gan maksšķerēšana, gan zemūdens medības, gan moto tūrisms un citi ūdens tūrisma veidi, jā, un arī peldētavas!*”?... Pārstāves reaģēšanas ātrums uz ZM un zemūdens mednieku *neizdarībām* nevilšus lika domāt, ka viņas *piedāvājums* nebūt nebija tikai sēdes laikā radies ekspromts...

Jāpiebilst, ka pārstāves ideja par Latvijas ūdeņu Vasjukiem nebūt nebija vienuļa balss tuksnesī, ko apliecina šis MOSP vadoņa runas fragments no jau minētās *bardaka* sanāksmes: „*(..) ļoti lūdzu ņemiet vērā, kad ir dažas nesamierināmas, teiksim, kastas – zvejnieki, zemūdens mednieki, maksšķernieki, mēs mūžīgi strīdēsimsies, un varbūt paredzat tur vēl kopā tur ar laivotājiem, burātājiem*

un sērfotājiem, ka Ķīšezerā vajadzētu vienā kaktā likt tīklus, otrajā vajadzētu šaut, trešajā vajadzētu maksšķerēt un pa vidu tur, teiksim, pa trīs vietām drīkst burāt. Viss. Un es domāju, ka ļoti daudzas tās problēmas atrisinātos (...)”.

Cik nu tur tā darba – „salīmējot” abas šīs „idejas” kopā, „ideāls” Latvijas ūdens objektu multifunkcionāls „apsaimniekošanas” modelis gatavs, jo nekādu sajēgšanu par to, ko tas vispār nozīmē, jau nemaz nevajag...

Pārstāves gribēšanu komisija noraidīja. Ņemot vērā, ka konkrētu ūdenstilpju sarakstu faktiski neviens nebija spējīgs vai apzināti „nespēja” izveidot, tā nolēma attiecīgo redakciju papildināt ar nosacījumu, ka tikai MK būs tiesīgs noteikt citus (papildus) konkrētus ūdeņus zemūdens medībām, kuri likuma attiecīgajā pantā nav minēti. Bet tas nekādā gadījumā nenozīmē, ka līdzšinējā zemūdens medību brīvslaišana tiks turpināta.

Lasītājam var rasties jautājums – kāpēc tādu vai līdzīgu priekšlikumu kādu iesniedza A.Latkovskis, ar deputāta Dz.Kuduma starpniecību neiesniedza LMA?

Pirmkārt tāpēc, ka par viņa priekšlikumu LMA zināja jau labu laiku iepriekš pirms tā savu priekšlikumus iesniedza Dz.Kudumam.

Otrkārt tāpēc, ka LMA stratēģiski vissvarīgāk bija panākt, lai maksšķerēšana, vēžošana un zemūdens medības likuma līmenī turpmāk tiktu savstarpēji nodalītas, nosakot atsevišķus deleģējumus attiecīgo tiesību izmantošanai un MK noteikumu izstrādei. Tas tika izdarīts, tāpēc turpmāk maksšķerēšanai, vēžotājiem un zemūdens medniekiem būs iespēja atsevišķi nodarboties ar savu interešu „lauciņu kopšanu”, kas attiecas arī uz attiecīgajiem MK noteikumiem. Nekas no iepriekš minētā ZL pirms tam nebija.

Treškārt tāpēc, ka zemūdens medību joma tiešā veidā nav saistīta ar LMA kā maksšķerēšanu organizācijas interesēm, ciktāl zemūdens mednieku atsevišķās intereses neskar LMA arī kā vides aizsardzības organizācijas intereses attiecībā uz zemūdens mednieku un maksšķerēšanu kopējiem pienākumiem un atbildību zivju resursu ilgtspējības un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanā. Starp citu – tas tiešā veidā ir saistīts ar ZL mērķa saturu. ZL mērķa noteikšana arī bija stratēģiskas dabas jautājums, jo pirms tam likumā tāds nebija noteikts.

Tādi bija notikumi Saeimā zemūdens medību sakarā. Zemūdens medību jautājums bija pēdējais, kuru Tautsaimniecības komisija paspēja izskatīt uz 3.lasījumu pavasara sesijas laikā.

Morāle ar dubultu dibenu.

Būtībā daudz kas šā raksta abās daļās tieši un netieši attiecas uz dubultdibenu morāli. Un, kur dubulta morāle, tur arī demagoģija, dezinformācija, apzināta faktu sagrozīšana, melošana u.tml. Patiesi nožēlojami, ka dubultmorāle ir kļuvusi par atsevišķu valsts institūciju, biedrību, organizāciju u.t.t. savstarpējo *attieksmju* un *attiecību* neatņemamu sastāvdaļu. Tādu kā pašsaprotamu normu ar visdažādākajām izpausmēm, jo dāmām un kungiem acīmredzot neko citu vietā nav ko likt...

Arī zivsaimniecības nozarē, kurā diapazons starp dubultmorāles dibeniem, tāpat kā starp dubultiem faktiem, droši vien ir tik liels kā nevienā citā nozarē. Iespējams tāpēc, ka tā ir vienīgā nozare, kuras galvenais interešu objekts – zivju resursi atrodas ūdenī. Tāpat kā „visi gali” (daži „gali” – „kabatas” firmās un konservu bundžās)... Līdz ar to runāt par nozares kaut kādu *caurspīdīgumu* vismaz pašreiz ir neiespējami. Varbūt tāpēc tā vietā būtu pareizāk lietot sinonīmu... *neredzams*? Citiem vārdiem sakot – kāda nozare, tādi arī tās spēlētāji un piespēlētāji. Un otrādi. Tāpēc teicienam *zivs pūst no galvas* pilnībā piekrist nevar, jo... vai tādējādi netiek „attaisnota” *aste un viss pārējais*?

Vienīgais piemērs, kurā morālei nav dubulta dibena, ir latvju zvejnieku ģimenes „lielā brāļa” Jūrinieka (viņš zvejo lielajos – dziļajos, jeb ES dalībvalstu un citos starptautiskos ūdeņos) tiešā un atklātā attieksme pret abiem „mazajiem brāļiem” Piekrastrnieku un Iekšinieku – „(...) *mēs zvejojam ar stāvvadiem un traļiem, bet viņi tur [iekšējos un piekrastes ūdeņos] ar tīkliem un murdiem!*” (no Latvijas Zivsaimniecību asociācijas vadoņa Inārija Voita „slavenās” runas Saeimas Juridiskajā komisijā, 2008.).

Domājams, ka „lielā brāļa” starptautiskais statuss „mazajiem” jau sen nebija pa prātam, tāpēc LZF 2004.gadā pieprasīja valsts augstākajām amatpersonām – „*prasām nošķirt mūs no amatieru [pašpatēriņa] zvejniekiem un tāljūras zvejniekiem pašos pamatos, nosakot mūsu juridisko statusu „piekrastes zvejnieks”.*”

Statusu viņiem gan nepiešķīra, bet „sāpju naudas” veidā tas nedaudz vēlāk tika kompensēts no Eiropas Zivsaimniecības fonda 1.atbalsta virziena „Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai”, kas paredzēja vairākus miljonus eiro par Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī *piekrastes zonā* vai aiz piekrastes zonas zvejojošo zvejas kuģu nodošanu sadalīšanai (tai skaitā sagriešanai metāllūžņos). Starp „sāpju naudu” saņēmušajiem bija arī Barotavas Juris (par diviem kuģiem). Turpmāk „lielais brālis” tika likts mierā.

Bet droši vien tikai pašai LZF saprotamā abižotība (*pie visa vainīgi visi citi!*) acīmredzot gruzdēja *pašos pamatos* jo dikti, tāpēc *nošķiršana* nu jau iznīcinoši tika vērsta pret tai pašā laikā „piespiedu kārtā” ģimenē „adoptēto brāli”... Pašpatēriņnieku, kura „demogrāfisko spēju potence” un līdz ar to arvien pieaugošā ēstgriba Piekrastnieku un Iekšinieku kaitināja jau no adoptācijas paša sākuma.

Beidzot pacietība bija galā. „*Mēs esam pret!*” [pašpatēriņa zvejniekiem]. Tā LZF Barotavas Jura personā 2012.gada rudenī pēc kādas MK komitejas sēdes „noskaldīja” zemkopības ministrei Laimdotai Straujumai, atbildot uz viņas jautājumu – „*Kāda ir jūsu [komerciālo zvejnieku] attieksme pret pašpatēriņa zveju?*”

Lūk, arī rakstisks apliecinājums „*mēs esam pret*” (no LZF 16.10.2012. vēstules Saeimas priekšsēdētājam Solvitai Āboltoņai): „*Vēlreiz lūdzam par atbalstu uzņēmējdarbībai, nevis pašpatēriņa zvejai, pievienojoties makšķernieku organizāciju viedoklim.*” Te gan kāda dīvainība. Nez, par kuru *makšķernieku organizāciju viedokli* ir runa? MOSP, kā zināms, nekādu viedokļu nebija vispār – ne rakstisku, ne mutisku. Vai tiešām par zvejniecības „iznīcinātājam” LMA un Makšķernieku radošo klubu?! Wow!

Tomēr ne vienmēr „mazie brāļi” pret „adoptēto” bija tik *nošķiroši*. Atkarībā no tās pašas konjunktūras. Lūk, salīdzinoši „svaigi” piemēri. „*Zveja Latvijas iekšējos ūdeņos – ezeros un upēs ir nozīmīga ap 1000 zvejnieku un to ģimenēm.*” (no LZF vēstules Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim, 05.03.2012.).

Bet jau pēc dažiem mēnešiem: „*Šobrīd piekrastes un iekšējo ūdeņu zvejā nodarbināti vairāki tūkstoši zvejnieku*” (no tās pašas LZF vēstules S.Āboltoņai).

Kā redzams, tagad zvejnieku ģimenes „mazie brāļi” pasniegti pilnā kuplumā, jo, ja *komercnieki* sevi kā citos gadījumos *nošķirtu no pašpatēriņniekiem*, tad *vairāki tūkstoši* pārvērstos par... *dažiem simtiem*, jo *pašpatēriņnieku* jau tagad ir apmēram septiņas reizes vairāk nekā *komercnieku*, ko nepārprotami apliecina Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes 2011.gada dati. Proti, ar zveju iekšējos un piekrastes ūdeņos kopā darbojās 2899 zvejnieki, no kuriem komercnieki bija 374, bet pašpatēriņnieki – 2525. Savstarpējā proporcija – 13% pret 87%.

Lai kā arī nebūtu, bet augstāk minētie ir klasiski dubultmorāles un no tās izrietoši dubultfaktu piemēri, lai valsts likumdevējvaras un izpildvaras augstākajām amatpersonām un sabiedrībai zvejniecību pasniegtu kā „efektīvu” *vairāku tūkstošu* nodarbi.

Šādu un tamlīdzīgu piemēru – atliku likām...

Fakti ar dubultu dibenu.

Kur dubulta morāle, tur neizbēgami arī dubulti fakti. Bez gala un malas...

Sāksim ar piemēru no augstāk minētās institūta BIOR prezentācijas: „*Bioloģisko analīžu dati liecina, ka vimbas bara vecuma sastāvs un izmēri ir stabili.*”

Tas piecē, ka situācija tik ātri „uzlabojās”, jo vēl pirms sešiem gadiem tā nebija tik „stabila”:

„Bioloģisko analīžu dati liecina, ka samazinās vimbas vidējais izmērs un vecums lomos, kas liecina par resursu pārāk intensīvu izmantošanu.” (no „Latvijas Zivju resursu aģentūras” vēstules Rīgas domei, 2006.).

BIOR prezentācijā nedaudz tālāk: „*Daugavas – Buļļupes – Lielupes sistēmā regulāri tiek ielaisti: lasis, taimiņš, zandarts, vimba un līdaka, citu sugu zivis*”. Sistēmā... Tam seko ielaisto zivju sugu uzskaitījums desmitu un tūkstošu simtos. Protams, ka nezinātājos tas izraisa nepieciešamo (lasi – vajadzīgo) efektu...

Bet, ja zivju ielaišanu būtu jānorāda pa upēm atsevišķi, tad izrādītos, ka... Buļļupē kopš 2008.gada zivis vairs nav ielaistas (avots: attiecīgo gadu grāmata „Latvijas zivsaimniecība”).

Vēl viens piemērs, kas jau līdzinās atklātai melošanai. Apakškomisijas un komisijas sēdēs Barotavas Juris cildināja Buļļupes zvejnieku *milzīgo un nesavtīgo ieguldījumu vaislinieku ķeršanā* (savas prezentācijas laikā to mutiski pieminēja arī N.Riekstiņš), *kā rezultātā zivis tiek pavairotas miljonus, kuras pēc tam izķer makšķernieki*. Īstenība gan ir pavisam savādāka.

Pirmkārt. Institūts BIOR (pirms tam „Latvijas Zivju resursu aģentūra”) līgumus par vaislinieku zveju ar Buļļupes zvejniekiem pēdējos piecos gados nav slēdzis. Starp citu – 2007.gadā, pieliekot punktu *milzīgajam un nesavtīgajam ieguldījumam* vaislinieku ķeršanā, Barotavas Jurim piederošā z/s „Staģis 1” no Zivju fonda finanšu līdzekļiem saņēma Ls 1181 lašu dzimtas zivju ikrus ieguves punkta... apsardzībai, lai gan N.Riekstiņa prezentācijā ir norādīts, ka Buļļupē ir *sarga mājiņa Ls 2000 vērtībā un pagrabi zivju uzglabāšanai u.c. nepieciešamās iekārtas un aprīkojums*...

Otrkārt. Zvejniekiem, ar kuriem līgumi par vaislinieku ķeršanu tika slēgti, par noķertajām zivīm maksāja atbilstoši attiecīgo zivju... tirgus cenām.

Treškārt. Noķertos, bet „izbrāķētos” vaisliniekus zvejniekiem bija tiesības paturēt sev...

Līdz ar to nevar būt ne runas par Buļļupes un Daugavas zvejnieku kaut kādu *nesavtīgu ieguldījumu* zivju krājumu atjaunošanā (atražošanā) ne *Daugavas – Buļļupes – Lielupes sistēmā*, ne kādā atsevišķā minētajā upē.

Tālāk. Ir zināms, ka:

1. zivju resursu nozveju apjomi rūpnieciskajā un pašpatēriņa zvejā netika limitēti;
2. nezināma komerciālo un pašpatēriņa zvejnieku daļa zvejas žurnālos norādīja datus, kuri neatbilda patiesajiem nozveju apjomiem, tāpēc tie uzskatāmi par nosacīti objektīviem neatkarīgi no tā, vai zvejnieki ieguva vairāk vai mazāk zivju nekā norādīja zvejas žurnālos;
3. datus par makšķernieku lomiem *ne-licencētajā* makšķerēšanā iekšējos ūdeņos ieguva „Latvijas Zivsaimniecības pētniecības institūta” (tagad – institūts BIOR) 2001.gadā veiktās *aptaujas*, nevis *lomu uzskaites* rezultātā, jo tāda prasība Makšķerēšanas noteikumos nebija noteikta, tāpēc tie uzskatāmi par neobjektīviem neatkarīgi no tā, vai makšķernieki ieguva vairāk vai mazāk zivju nekā aptaujas rezultātā secināts (vidēji 1660t gadā);
4. datu iesniegšanu institūtam BIOR par makšķernieku lomiem *licencētajā* makšķerēšanā noteica attiecīgais *normatīvais akts*, bet datus iesniedza apmēram 30% no visiem apmēram 70 licencētās makšķerēšanas organizētājiem, tāpēc tie uzskatāmi par nosacīti objektīviem, tomēr pat tos uzskaitēs neizmantoja;
5. datu iesniegšanu institūtam BIOR par lomiem *makšķerēšanas sacensībās* noteica *saskaņoto sacensību nolikumi*, bet nav zināms, vai visos gadījumos, tāpēc šie dati uzskatāmi par nosacīti objektīviem, tomēr pat tos uzskaitēs neizmantoja;
6. dati par *zemūdens mednieku* lomiem neeksistēja, jo tāda prasība Makšķerēšanas noteikumos nebija noteikta;
7. datu iesniegšanu institūtam BIOR par lomiem *zemūdens medību sacensībās* noteica *saskaņoto sacensību nolikumi*, bet nav zināms, vai visos gadījumos, tāpēc šie dati uzskatāmi par nosacīti objektīviem, tomēr pat tos uzskaitēs neizmantoja;

8. konstatēto pārkāpumu gadījumos, kad konstatēja arī pārkāpēju/pārkāpējus, nelikumīgi iegūto zivju uzskaiti veica, lai aprēķinātu zivju resursiem nodarīto kaitējumu, tomēr pat šos datus uzskaitēs neizmantoja;

9. konstatēto pārkāpumu gadījumos, kad pārkāpēju/pārkāpējus nekonstatēja, uzskaiti par no nelikumīgajiem zivju ieguves rīkiem atbrīvotajām un neatbrīvotajām (beigtajām) zivīm neveica vai atsevišķos gadījumos veica brīvprātīgi, bet šo informāciju neapkopoja un uzskaitēs neizmantoja;

10. uzskaitīt nekonstatētos pārkāpumus un tajos nelikumīgi iegūto zivju apjomu nebija iespējams, bet LZRA (BIOR) saskaņā ar tās daudzgadīgajiem salīdzinošajiem novērojumiem par rūpnieciskās un pētnieciskās zvejas rezultātiem šo apjomu novērtēja konkrētos skaitļos (minēti zemāk), kurus oficiālajās atskaitēs neuzrādīja.

Būtiski pieminēt, ka no 2.- 7.punktam minētajos gadījumos attiecīgā informācija ZM vai tās pilnvarotās institūcijas mājas lapā internetā publiski nebija pieejama (un joprojām nav pieejama). Tas pats attiecās arī uz Valsts vides dienestu (VVD), Dabas aizsardzības pārvaldi, VVD un pašvaldību sabiedrisko vides inspekciju saistībā ar 8. un 9. punktā minēto.

Tāda bija/ir/būs? reālā situācija ar iekšējo ūdeņu zivju resursu ieguves uzskaiti Latvijā, kuru saskaņā ar ZL noteikto deleģējumu (5.pants, otrā daļa) veica institūts BIOR tā Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu laboratorijas personā, kuras vadītājs ir Jānis Birzaks.

Vai nav dīvaini, ka šo uzskaiti, kas īstenībā nav nekas cits kā zvejas statistika, un kurai „plikā” veidā nav nekāda sakara ar zinātņi, ko atzīst arī pats BIOR – „skaidrs, ka īstenībā šite jau nav nekāda zinātne, ja... tur ir tāds faktoloģiskais materiāls, nu, kāds mums ir..”, valsts ZM personā neiedomājās pasūtīt da jebkurai skaitīt mākošai juridiskai vai fiziskai personai, lai zinātnieki savu vērtīgo laiku varētu veltīt patiesi zinātniskām nodarbēm?

Kaut vai ņemot vērā tā paša Birzaka gandrīz vai „letālās” priekšnojautas: „*Es pateikšu tīri fiziski, ja mums ir apmēram gadā kopā visas šīs ekspertīzes, slēdzieni, atzinumi... Latvijas iekšējie papīri, nu būs kaut kur tuvāk pie diviem simtiem, ja man būs... vai maniem kolēģiem.. ja mums būs pusotras lapas vietā jāraksta divdesmit, mēs... vienkārši nogrimsim...(..)...*”

Tāda bija īstenība ar faktoloģiskā materiāla uzskaiti un to, kas tika un netika „ņemts galvā”. Bet kāpēc netika „ņemts galvā”, tas jau ir zivsaimniecības un vides aizsardzības nozaru savstarpējas ieinteresētības un sadarbības kopjautājums, kas praksē gan visbiežāk izpaudās kā „*tas nav mūsu kompetences jautājums, mēs par to neatbildam!*” Klasisks valstiskā kopmērķa apziņas un rīcības iztrūkuma piemērs.

Secinājumi par to, cik šāda valsts iekšējo ūdeņu zivju resursu ieguves uzskaites (datu vākšanas) prakse bija objektīva, atbildīga, zvejnieku un makšķernieku atsevišķām un kopējām interesēm atbilstoša, zivju resursu ieguves ilgtspējību (tai skaitā saglabāšanu) un apsaimniekošanu kopumā nodrošina, zivju resursu labai pārvaldībai un nozares attīstībai kopumā atbilstoša u.t.t., lai paliek lasītāja ziņā.

Fakti ar dubultu dibenu 2.

Vai nav dīvaini, ka institūtam BIOR, ZM Zivsaimniecības departamentam un kontrolētājiem zinot un atzīstot, ka zivis Latvijā īstenībā ieguva faktiski dubultā apjomā (arī sabiedrībai tas nav nekāds noslēpums), tai pašā laikā zivsaimniecības nozares publiski pieejamajās oficiālajās atskaitēs par iekšējo ūdeņu zivju resursu ieguvi nelikumīgā veidā netika minēts ne vārds?

Kas šajos atskaitēs netika minēts (avots: „Latvijas iekšējo ūdeņu zivju resursi un to izmantošana”, J.Birzaks, LZRA)?

1. „*Maluzvejnieku faktiskais guvums varētu būt pielīdzināms oficiālajai nozvejai, tātad 300 – 500t zivju gadā.*”

2. „Rūpnieciskajā zvejā neuzrādīto lomu apjoms Latvijas iekšējos ūdeņos ir pielīdzināms faktiskajai nozvejai, tātad 200 – 300t zivju gadā.” („Nozīmīga problēma zivju resursu pārvaldībā ir neregistrētā nozveja (..), J.Birzaks).

Tad saskaņā ar iepriekš minēto sanāk, ka Latvijā maluzvejniecības rezultātā ieguva 500 – 800t, jo tā sauktā *neregistrētā nozveja* (nozveja, kas netiek uzrādīta komerciālās un pašpatēriņa zvejas žurnālos) būtībā nav nekas cits kā tā pati maluzvejniecība. Starp citu, Latvijas Pirmās brīvvalsts laikā to sauca tieši un atklāti – par zivju zagšanu. Tai skaitā arī no Saeimas tribīnes.

Kas zivsaimniecības nozares publiski pieejamajās oficiālajās atskaitēs par iekšējo ūdeņu zivju resursu ieguvu *tika* minēts?

1. Zvejnieku nozveju ikgadējie *kopapjomi*;
2. Makšķernieku lomu gada vidējais *kopapjoms* 1660t izteiksmē kā *konstants rādītājs* kopš 2001.gadā veiktās aptaujas (pirms vairāk nekā 10 gadiem).

Un... viss.

Un tai pašā laikā zivju zinātnieki turpināja uzstājīgi apgalvot, ka zivju resursi ir stabilā stāvoklī.

Pat vidusskolēnam ir skaidrs, ka šāds apgalvojums nav un nevar būt objektīvs, jo nelikumīgi iegūto zivju apjoms, kas sastāda vismaz tikpat lielu vai vēl lielāku apjomu kā likumīgi iegūto, ir konkrēts un vērā ņemams riska faktors zivju krājumu novērtēšanā, kas obligāti norādāms zivsaimniecības nozares oficiālajās atskaitēs, pretējā gadījumā apgalvojums par zivju resursu stabilitāti savā būtībā ir maldinošs un bezatbildīgs.

Bet, ja iepriekš minēto *ņem* vērā (un tā tas arī ir), tad neatkarīgi no tā, kādas metodikas un principi Latvijā netiktu izmantoti iekšējo ūdeņu zivju resursu krājumu novērtēšanai, tie... vienmēr tiks pasniegti kā stabili, jo tas tiks apgalvots saskaņā ar oficiālajām atskaitēm izmantotajiem uzskaišu datiem, kuru objektivitāti pamatoti apšaubā arī paši apgalvotāji.

Tāpēc var tikai iedomāties kādai īstenībā vajadzētu izskatīties valsts zivju resursu ieguves oficiālajai atskaišu kopainai un tās struktūrai, ja ņemtu vērā visus zināmos un arī pielīdzināmos (maluzvejniecības), jeb neoficiālos datus...

Pašsaprotami, ka tas pamatīgi iedragātu ZM, Zivsaimniecības departamenta, BIOR, valsts zivsaimniecības nozares un valsts prestižu un tēlu arī starptautiskā līmenī... Tādēļ par nelikumīgu zivju ieguvu, jeb Birzaka atzīto *nozīmīgo problēmu* kā tādu un tās apjomu Latvijas iekšējos ūdeņos atklāti runāt nebija un nav vēlams, tā teikt – valsts „iekšējā lieta”, jo ES zivsaimniecības nozares jurisdikcija uz šiem ūdeņiem neattiecas. Bet „ja nu kas”, tad ieteicams to pasniegt kā kaut ko virtuālu – *it kā ir... it kā nav*... Nu, kaut kā tā.

Savukārt par *nelikumīgu, neregistrētu un neregulētu* (NNN) zveju, piemēram Baltijas jūrā, jā, par to gan var runāt un rakstīt cik tik uziet, jo tajā vainojamas... *visas* tur zvejojošās valstis. Latvijai NNN (angl. - *illegal, unreported and unregulated fishing*) sakarā ir pat oficiāla nacionālā pozīcija saistībā ar EK priekšlikumu attiecīgajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai. Starp citu – pozīcijā paustajām atziņām ir pievienojusies arī LZF, cita starpā atbalstot arī „*Dažādas sankcijas gan pret zvejniekiem, gan tirgotājiem, kas iesaistījušies vai par kuriem ir aizdomas, ka tie iesaistījušies darbībās ar NNN zvejā iegūtām zivīm un zivju produktiem*”.

Bet, ja Latvijai attiecībā uz NNN savos iekšējos ūdeņos vispār būtu da jebkāda pozīcija vai par to pa pilnam būtu jāatskaitās Briselei, tad dažas problēmas vienkārši nebūtu...

Kā zināms, ar vārdu *stabilis* raksturo kādu stāvokli (arī dabā), kura skaitliskie raksturojumi attiecīgajos apstākļos nemainās (vai mainās minimāli). Līdz ar to bija pašsaprotami, ka zvejas žurnālos norādītos nozveju datus nedrīkstēja mainīti būtiski (vairāk vai mazāk), ko zvejnieki zināja un saprata itin labi. Tāpēc zinātnieku teiktajā, ka „*principā ļoti daudzus gadījumos par krājumu stāvokli mēs spriežam pēc nozvejām*” nav nekā dīvaina, jo *spriešanu* kā zivju krājumu „novērtēšanas metodi” noteica (lasi – garantēja) pats ZL, kurā melns uz balta līdz šim bija rakstīts – „*Zivju resursus pārvalda, pamatojoties uz to uzskaiti, (..)*”.

Dīvains ir kas cits – „*Precīzs nozveju raksturojums ir viens no zivju krājumu novērtēšanas stūrakmeņiem.*” (J.Birzaks, M.Vītiņš, „LZRA pētnieciskā darbība. Zveja īpašām vajadzībām”)...

Protams, arī no nozveju uzskaitēm var *izspriest par krājumu stāvokli*. Bet šajā gadījumā *spriešanas saturs būs orientējošs un dos iespēju izteikt tikai interpretējošus pieņēmumus un minējumus*, ko Latvijā daži „visu zinošie” uzskatīja un joprojām uzskata par *zinātniskiem pamatojumiem*. Tāpēc bija patiesi komiski, ka da jebko, kas zivju lietās tika saistīts ar institūta BIOR vārdu (pirms tam – ar LZPI un LZRA), viņi momentā refleksiīvi saistīja ar zinātniskumu. Tai pašā laikā nezinot vai negribot zināt, ka jebkurā zinātnes jomā *zinātniskos pamatojumus sniedz tikai atbilstoši pētniecības rezultātā iegūtiem datiem un ar konkrētiem faktiem apstiprinātām atziņām*.

Līdz ar to – *veikt uzskaiti un veikt pētniecību* – tās ir idejiski, mērķtiecīgi, metodoloģiski, procesuāli un rezultatīvi principiāli atšķirīgas lietas.

Attiecībā uz pētniecību jāpiebilst, ka pat tajos gadījumos, kad tās rezultātā iegūto datu ticamības pakāpe tiek novērtēta kā augsta vai ļoti tuvu tai, ārvalstu zinātnieki ASV, Kanādā un Skandināvijā, ievērojot savu kā zinātnieku *atbildību* ūdens objektu apsaimniekotāju un valsts un sabiedrības priekšā *kopumā*, kā arī ievērojot *piesardzības principu*, zivju resursu krājumu novērtēšanai ne reti lieto vārdus *nosacīta stabilitāte* (angl. – *conditioned stability*).

Nez, kādus principus viņiem būtu jāievēro un kādas metodikas un vārdus jāizdomā zivju krājumu novērtēšanai, ja arī viņu valstu iekšējos ūdeņos būtu tāda pati vai līdzīga situācija ar nelikumīgi iegūto zivju apjomu kā Latvijā? Kaut gan visticamākais, ka vispirms būtu jāpaiet ilgstošam laikam kamēr viņiem „pielektu”, ka kaut kas tāds ir iespējams. Ja vispār „pielektu”...

Fakti ar dubultu dibenu 3.

Nedaudz atkāpjoties no zivju resursu krājumu novērtēšanas saistībā ar to ieguves uzskaiti un pētniecību gribam minēt, ka ārvalstīs zivju resursu apsaimniekošanas sakarā izmanto arī tādu pie mums droši vien nezināmu raksturlielumu kā *zivju resursu etalonstāvoklis* (angl. – *the standard status of fish resources*), kas konkrētajā gadījumā izsaka ūdenstilpes (ekosistēmas) ihtiocenozes (zivju sugu un īpatņu kopuma) struktūras, kvantitātes, kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības var teikt *ideālo stāvokli*, kuru *vislabvēlīgāko dabiskās vides apstākļu gadījumā spēj nodrošināt pati ūdenstilpe bez zivju resursu mākslīgas pavairošanas un tāda idiotisma kā „mazvērtīgo” zivju aizstāšanas ar tā sauktajām „zivsaimnieciski vērtīgajām” sugām*.

Proti, kā salīdzinošais faktors tiek izmantots tas, kas *varētu būt*, jeb uz ko konkrētās ūdenstilpes zivju resursu apsaimniekošanā *vajadzētu tiekties un mēģināt sasniegt*. Kā zināms, pie mums kā salīdzinošais faktors tika/tiek izmantota tikai *iepriekšējo gadu it kā objektīvo nozveju un atsevišķos gadījumos maksšķernieku lomu uzskaitē*. Proti, tiek salīdzināts tas, kas it kā *bija* un it kā *ir*.

Protams, var jau par šo ārvalstu zivju resursu apsaimniekošanas pieredzi paķīķināt un turpināt attiekties pret mūsu dabiskajām ūdenstilpēm kā pret zivju baļļām, kuras paredzētas tikai patērētāju zivju ieguves iegribu apmierināšanai atbilstoši principam *ielaižam&izņemam*... Tikai tad kaut vai solīduma pēc vismaz pašu bērnu priekšā vajadzētu atteikties no skaistajiem vārdiem par zaļo sirdsapziņu, zaļo domāšanu, zaļo ekonomiku, zaļām vīzijām, zaļo nākotni, zaļāko valsti pasaulē un citiem tamlīdzīgiem zaļumiem...

Kontekstuāli ar zivju resursu krājumu novērtēšanu lasītāja pārdomām citēsim viņam iespējams nezināmu fragmentu no toreizējās „Latvijas Zivju resursu aģentūras” 2007.gadā sniegtās prezentācijas darba grupai ZM:

„Kāda ir Latvijas ezeru bioloģiskā un zivsaimnieciskā produktivitāte? Noskaidroja speciālos pētījumos: Ar parastajām zvejas metodēm nav iespējams izķert visas zivis – indējot, izsūknējot ūdeni, ar intensīvu elektrozveju noskaidroja, ka Baltijas ekoreģionā eitrofos ezeros ir 200-250, bet mezotrofos-80-150 kg/ha, ap 25% jeb 20-50kg/ha ir pieaugušas zivis, kas sasniegušas zvejā un maksšķerēšanā atļauto izmēru. Šie skaitļi izmantoti nosakot zvejas rīku limitus!”

Tas nozīmē, ka zvejas rīku skaita limita noteikšanā tiek izmantotas no ezeru klasifikācijas izrietošās zivsaimnieciskās produktivitātes prognozes, pavelkot treknu kopsvītru zem eitrofiem (tāda ir Latvijas ezeru lielākā daļa) un mezotrofiem ezeriem.

Tai pašā laikā netika ņemts vērā, ka katrs ezers un upe ir atsevišķa unikāla ekosistēma ar atšķirīgiem morfometriskiem, hidroloģiskiem, eitrofikācijas, cilvēka darbības un klimata pārmaiņu radītiem un citiem raksturlielumiem, kuri kopumā izsaka *katras ekosistēmas savdabību un individuālo spēju nodrošināt* ne tikai zivsaimniecisko produktivitāti, bet arī spēju izturēt patērētāju tā sauktā spiediena („gudrā” valodā – *antropogēnā slodze*, kura ir aprēķināma) maksimumu uz ūdens un ūdens bioloģiskajiem resursiem, tai skaitā zivīm, kurām ir „drankīgs paradums” dzīvot tikai ūdenī...

Kā zināms, *spiediens* sadalījumā pa atsevišķām *interesu grupām* un kompleksi pieaug ar katru gadu. Gan no makšķernieku, gan no zvejnieku puses, gan no abiem kopā („*Kopumā zvejas un makšķerēšanas statistika parāda zivju resursu izmantošanas intensitāti gan atsevišķās ūdenstilpes, gan arī valsts mērogā.*”, J.Birzaks), gan no citu resursu izmantotāju puses...

Neliela piebilde attiecībā uz upēm: „*Monitoringa ieviešanas rīcības plānā norādīts, ka zivju pētījumi Latvijā līdz šim veikti tikai nelielā daļā upju, parasti tie bijuši ar saimniecisku ievirzi. Informācija par ūdensteču ihtiofaunu kopumā, it īpaši par saimnieciski mazsvarīgajām zivju sugām, ir visai ierobežota*” (avots: „Gala ziņojums „Bioloģiskās daudzveidības monitoringa veikšana sadaļā „Zivju monitorings” LVĢMA vajadzībām, SIA „Carl Bro”, 2006.”).

Nobeigumā par dubultajiem faktiem jānorāda, ka datu „pareizai” sakombinēšanai vajadzīgā priekšstata radīšanai par zivju resursu stabilitāti bija liela, gandrīz vai izšķiroša nozīme. It sevišķi zinot un paredzot, ka prezentāciju klausītāju un citu rakstu darbu lasītāju izpratne par stabilitāti būs vairāk vai mazāk sadzīviska – kaut kur zvejo... kaut kur makšķerē... kaut kur zivis var nopirkt... Tātad, ja zvejo, makšķerē un pārdod, tad zivis ir, un ar nozari viss tā kā būtu kārtībā.

Bet, ja sakombinētajiem datiem pievienotu tādus, kuri apgalvojumos nav minēti apzināti, tad radītais priekšstats par resursu stabilitāti sāktu palikt... ļoti nestabils, radot reālu risku nevēlamām runām, ka ar nozari, tai skaitā arī ar pašu zinātni, tomēr kaut kas nav kārtībā.

Vai nesenais grozījumu process ZL to neaplicina?

Kaut gan nebūs nekā dīvaina, ja galarezultātā veiktie grozījumi kārtējo reizi tiks demagoģiski pasniegti kā makšķernieku interešu lobēšana (pie tā jau pierasts). Bet visnozēlojamākais *kaut kas nav kārtībā* sakarā ir tas, ka attiecīgajiem kungiem pietrūka godaprāta un vīrišķības to atzīt pašiem.

Ja pētījumiem vai kam citam nepietiek finanšu līdzekļu, cilvēkresursu, laika, metodiku u.tml., tad tā ir *zivju resursu pārvaldības un nozares plānošanas problēma*, bet tā nevar būt par attaisnojošu iemeslu tās vadības nevarības un da jebkādu lēmumu pieņemšanas piesegšanai ar faktiski neesošu zinātniskumu.

Kas šajā gadījumā bija/ir/būs pamuļķa lomā? Droši vien... zivis.

Amizanti dati un fakti.

Tā kā institūta BIOR un ZM prezentāciju saturs (tās minētas sadaļā „Ap”, jeb „*Ir meli, lieli meli un statistika.*”) bija paredzams jau iepriekš, LMA Makšķernieku radošā kluba, Vides konsultatīvās padomes un Pasaules Dabas fonda vārdā sēdes laikā vērsās pie Tautsaimniecības komisijas ar lūgumu sniegt arī minēto nevalstisko organizāciju prezentāciju, jo likumprojekta „Grozījumi Zvejniecības likumā” sakarā tās apakškomisijai un komisijai savus viedokļus bija paudušas rakstiski, pamatoti aicinot likumdevējvaru pārskatīt līdz šim īstenoto zivsaimniecības politiku iekšējos un jūras piekrastes ūdeņos.

Un šīm vēstulēm, kuras izteica šo četru nevalstisko organizāciju idejiski vienotu pozīciju, bija daudz lielāka nozīme nekā vienam otram „visu zinošajam” un nepiepildīto ambīciju subjektam gribētos...

Pirms lūguma izteikšanas komisijai organizācijas to savstarpēji saskaņoja un nolēma, ka lūguma atbalstīšanas gadījumā prezentāciju kopā sagatavos un sniegs LMA un Makšķernieku radošais klubs. Komisija lūgumu atbalstīja. Paldies.

Prezentācija bija sagatavota jau uz augstāk minēto 20.03. komisijas sēdi, bet, tā kā laika trūkuma dēļ likumprojekts „uzkārās”, tā tiks sniegta tikai rudenī, kad cita starpā uz 3.lasījumu tiks skatīts arī priekšlikums par rūpniecisko zveju Buļļupē.

Te lasītājam jāatvainojas, ka iepriekš netika minēts kāds anekdotisks notikums, kura dēļ likumprojekta tālākā virzība, kā minēts raksta ievadā, ieilga uz veselu mēnesi, jo... Rīgas domes pārstāvis komisiju informēja, ka dome esot par Buļļupi pasūtījusi pētījumu. Kam, paskaidrots netika. Visi sāka gaidīt... Nu tik būs...

Zinātājiem tas gan nebija nekas jauns, jo par pētījuma pasūtīšanas faktu no tā paša domes pārstāvja nācās dzirdēt jau 11.12.2012., kad Latvijas Pašvaldību savienība kādas savas pārstāves personā organizēja sanākumi, lai *pie galda izdiskutētu* augstāk minēto Zemgales reģiona pašvaldību un jau Saeimas Tautsaimniecības komisijai adresēto vēstuli par rūpniecisko zveju Buļļupē, jo Rīgas domes vadība par tai pirms tam adresēto vēstuli nelikās ne zinis. Īstenībā tā gan nebija sanākums, bet *bardaks*, ko pēc tam komisijas sēdes laikā atzina arī pati organizētāja. Vienlaicīgi sēdē viņa atzinās, ka par vēstuli Rīgas domei dzirdot pirmo reizi....

Rīgas domes iespējamā pētījuma sakarā sākās minējumi – kad būs?

Acīmredzot komisijas priekšsēdētājam gaidīt apnīka, un nākamā sēde tika nozīmēta uz 20.03. Pirms tās sākuma uz sēžu telpas izdales materiālu galda starp citiem materiāliem varēja ieraudzīt kādu lapu paketi... Ja uz tās pirmās lapaspuses nebūtu rakstīts „*Buļļupes zivju resursi un to izmantošana*”, tad droši vien to neviens neievērotu. Tika pieņemts, ka šai paketei varētu būt kaut kāds sakars ar sengaidīto Rīgas domes pētījumu...

Īstenībā tā bija vārda tiešā nozīmē *inkognito* 8 lapu pakete, jo tajā nu nekādi neizdevās atrast nedz tā saucamā „pētījuma” pasūtītāja – Rīgas domes vārdu, nedz pasūtījuma izpildītāja vārdu, nedz Saeimas kancelejas zīmogu par dokumenta saņemšanu, nedz institūta BIOR izvērtējumu (ja izpildītājs nebija pats BIOR), jo ZL 5.panta otrajā daļā ir noteikts – „(..) *pētījumu rezultātus un atzinumus izvērtē institūts*” (ja to veic citas juridiskās personas, kuru statūtos ir paredzēts šāds darbības virziens). Labi, ko nu par tādām viselementārākās pieklājības normām šādu dokumentu noformēšanā.

Tā ir, lasītāj, nepagāja ne 4 mēneši no Rīgas domes „pētījuma” pasūtīšanas fakta publiskošanas dienas *bardaka* sanāksmē un mēnesis, kad uz to gaidīja komisija, kā tas uz 8 lapām beidzot bija gatavs. Divas lapas mēnesī... Wow! Iepriekš minētā sakarā ļoti jau nu gribējās Rīgas domes pārstāvim uzdot dažus precizējošus jautājumus, bet... viņš uz šo sēdi neieradās. Komisijas sēdes laikā pētījums netika pieminēts ne ar vārdu.

Smejies vai raudi, bet tas viss līdzinājās bērna atstāšanai glābējsilītē. Vārdā Buļļupe.

Pirms nākamās komisijas sēdes uz *inkognito* 8 lapu paketes pirmās lapaspuses pēkšņi bija parādījies ar roku rakstīts – „RD materiāls”. Bet izpildītājs... tā arī palika inkognito, jo pavaicāt jau nebija kam – Rīgas domes pārstāvis iz nu jau noteiktu slavu ieguvušās Rīgas domes Mājokļu un vides jautājumu komitejas arī uz šo sēdi neieradās. Vispār kopš pētījuma „atvēršanas svētku dienas” viņš sēdēs vairs nav redzēts... „Moris savu padarījis – moris var iet...”.

Kopumā tā saucamā pētījuma saturu var raksturot īsi – *mazliet no visa, lai pasūtītājs būtu apmierināts*, ko, pielietojot „zinātnisko *copy-paste* metodi”, da jebkurš bioloģijas fakultātes pirmā kursa students „ar gariem zobiem” sapētītu nedēļas laikā, izmantojot pievienotajā 9.lapaspusē norādīto literatūru un normatīvos aktus.

Bet nekas vairāk par izkošļātu košļeni arī viņam nesanāktu, jo dažādās kombinācijās tas viss jau ir apkošļāts BIOR prezentācijās, „zinātniskajās” rekomendācijās, zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumos, ekspertīzēs, slēdzienos, atzinumos un tamlīdzīgos zinātniekus *vienkārši nogremdējošos papīros*. Vairāk te nav ko piebilst.

Tomēr vienu, visamizantāko apgalvojumu „pētījumā” jāpiemin gan: „*No 2005.gada (..) kopējās nozvejas apjomam ir raksturīgas svārstības, taču atsevišķu zivju sugu vai kopējās nozvejas palielināšanās vai samazināšanās nav novērojamas.*”, jo... pirms apmēram mēneša BIOR savā prezentācijā komisiju informēja par tieši pretēju „*novērojumu*”: „*No 2005.g. otrās puses aizliegta zveja ar tīkliem, nozveja samazinās vairāk kā divas reizes.*” Kur? *Daugavas – Buļļupes – Lielupes sistēmā?* Nesanāk, jo no 2003.gada zveja Lielupē būtībā vairs nenotika. Tad kur – *Daugavas – Buļļupes sistēmā?* Vai tikai Buļļupē?

Kontekstuāli amizanta ir arī toreizējā „Latvijas Zivsaimniecības pētniecības institūta” informācija (2004): „*Rūpnieciskā zveja 2003.gadā notika 5 upēs (Buļļupe, Daugava, Lielupe, Sausā Daugava un Venta). Visvairāk zivju 2003. gadā ir nozvejots Buļļupē, kur pēdējos 5 gados novērojams pakāpenisks nozvejas pieaugums.*” Piebildei – „*Galvenās zivju sugas rūpnieciskajā zvejā upēs bija plaudis (42,3%) un vimba (15,1%), dominējošās sugas ezeru rūpnieciskajās nozvejās bija līdaka (21,2%), plaudis (20,4%) un līnis (14,5%).*”.

Palielināšanās vai samazināšanās nav novērojamas... nozveja samazinās vairāk kā divas reizes... novērojams pakāpenisks nozvejas pieaugums...

„Pētnieku” kungi, vai jums pašiem smieklī nenāk?

Vai arī viss ir daudz vienkāršāk (kāda BIOR zivju zinātnieka teiktais tajā pašā Latvijas Pašvaldību savienības organizētajā *bardaka* sanāksmē): „*(..) ja kāds, tātad, gribētu pārbaudīt to krājumu stāvokli kaut kur, tad vienkārši jāpasūta mums ir pētījumi, saprotams, par to maksājot, (..)*” ...

Secinājumi.

Lai arī likumprojekta „*Grozījumi Zvejniecības likumā*” izskatīšana vēl nav beigusies, tomēr jau tagad esam izdarījuši vairākus secinājumus, ar kuriem gribam dalīties arī ar lasītāju:

- **Ja LMA kā sabiedriskā organizācija nebūtu ierosinājusi un citas sabiedriskās organizācijas – Makšķerņu radošais klubs, Vides konsultatīvā padome un Pasaules Dabas fonds nebūtu atbalstījušas reformu nepieciešamību valsts zivsaimniecības nozarē iekšējos ūdeņos, tad izpildvaras institūcijas pašas vai Latvijas Pašvaldību savienība to nedarītu.**
- **Datu un faktu sagrozīšana un slēpšana, demagoģija un melošana kļuvusi par neatņemamu sastāvdaļu valsts zivsaimniecības nozares jautājumu risināšanā, kas iepriekšējos gados nebija tik krasi izteikti.**
- **Nevis ideja, bet konjunktūra kļuvusi par interešu grupu pārstāvju vienojošu motivāciju.**
- **Ekspertu kompetence zivju resursu pārvaldības un ūdens objektu apsaimniekošanas jautājumos bieži ir diletantiska.**
- **Vienkāršāku jautājumu risināšana kļuvusi problemātiskāka nekā sarežģītāku jautājumu risināšana, jo vienkāršāku jautājumu risināšanai nepieciešamas konkrētas kompetentas zināšanas, nevis abstrakts priekšstats.**
- **Problēma nav atšķirīgos viedokļos, bet pretējos uzskatos.**
- **Problēma nav zināšanu un atbildības trūkums, bet nevēlēšanās zināt un būt atbildīgiem.**
- **Smejies vai raudi, bet vārds „sadarbība” no lietvārda sācis pārtapt par sugas vārdu, bet „latvietis” – no sugas vārda – par apstākļa vārdu...**

Nobeigums – rudens beigās.

Ar cieņu, LMA Valde.